

Засновники: Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ). *Заснований у 2003 році. Виходить двічі на тиждень.*
Головний редактор В. Горовий, д-р іст. наук, професор, заступник гендиректора НБУВ. *Редакційна колегія:* Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна. *Бюлетень підготували:* О. Ворошилов, Т. Гранчак. *Адреса редакції:* НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044) 524–25–48, (044) 525–61–03. E-mail: siaz2014@ukr.net, www.nbuviap.gov.ua. Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 3 серпня 2001 р.

**Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження із СІАЗ: siaz2014@ukr.net**

РЕЗОНАНС

/Бюлетень матеріалів, підготовлених на базі аналізу
оперативної інформації електронних видань/

Додаток до журналу «Україна: події, факти, коментарі»

**№ 86
(18 листопада 2014 р.)**

ЗМІСТ

У ЦЕНТРІ УВАГИ.....	2
АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС.....	5
ВИКОНАВЧА ВЛАДА.....	17
ПОЛІТИКА.....	40
ЕКОНОМІКА.....	49
ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ.....	51
СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ.....	51

У ЦЕНТРІ УВАГИ

Президент України П. Порошенко: у Братиславі започатковано новий формат співробітництва України з Вишеградською четвіркою

16 листопада на зустрічі у Братиславі Президент України П. Порошенко та президенти країн Вишеградської четвірки (Словаччини, Угорщини, Польщі та Чехії) домовились про започаткування нового формату співпраці.

На прес-конференції за підсумками зустрічі глава Української держави повідомив, що, зокрема, домовлено про налагодження постійної взаємодії на рівні міністрів закордонних справ та оборони країн Вишеградської четвірки та України.

Президент підкреслив, що підтримка, яку Україна отримала в Братиславі, конче необхідна для неї. «Всі країни засвідчили: ми маємо справу з агресією. Ми маємо продемонструвати єдність всієї Європи та солідарність з Україною в питаннях і безпеки, й економіки. І я побачив цю солідарність та підтримку у Братиславі», – сказав глава держави, подякувавши за таку «тверду й чітку позицію».

Він також зазначив, що «задоволений стилістикою розмови» – обговорювалися питання конкретної підтримки. «Звучала позиція: де буде потрібна підтримка, ми прийдемо на допомогу. Це саме те, що зараз потрібно Україні», – наголосив Президент.

Головне, про що йшлося під час зустрічі – це питання безпеки. «Це війна за свободу і демократію всього ЄС», – сказав глава Української держави.

У свою чергу Президент Польщі Б. Коморовський подякував Президенту Словаччини за запрошення Президента України на зустріч Вишеградської четвірки. На його переконання такий формат потрібен зараз. Вишеградська четвірка солідарна і підтримує Україну, яка «протистоїть російській агресії». Він висловився на підтримку ідеї створення постійного формату взаємодії «Вишеградська четвірка і Україна» на різних рівнях.

Президент Угорщини Я. Адер подякував Президенту України за його зусилля задля мирного вирішення ситуації. Він також підкреслив, що Угорщина з самого початку виконувала всі рішення щодо запровадження санкцій до Росії. «Так буде і в майбутньому», – заявив Я. Адер.

Президент Чехії М. Земан зі свого боку зазначив, що якби був громадянином України, то на парламентських виборах обрав би "Блок Петра Порошенка". «Я вірю, що Президент Порошенко ввійде в історію як Президент миру», – сказав він.

Президент Словаччини А. Кіска підкреслив, що всі країни Вишеградської четвірки солідарні з Україною, і наголосив, що санкції необхідні в той час, коли діалог не діє *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 17.11).*

Прем'єр-міністр України А. Яценюк оголосив основні завдання, які стоять перед майбутньою парламентською коаліцією та Кабінетом Міністрів України

Глава уряду нагадав, що два тижні тому оголосив принципи публічного підбору кадрів до складу Кабінету Міністрів. Він зазначив, що зараз тривають консультації щодо остаточного тексту коаліційної угоди, який буде узгоджений на рівні вищого політичного керівництва і фракцій: «Абсолютно правильно, що всі політичні партії пропонують своє бачення розвитку країни. І чим більше у нас будуть задіяні механізми саме публічної дискусії і експертного обговорення, тим кращий буде план реформ, план змін і, найбільш важливе – вищим буде рівень відповідальності всіх політичних сил, які увійдуть до складу коаліції, за реалізацію плану реформ».

Щоб зреалізувати план реформ, наголосив він, «необхідна єдність Президента України, Прем'єр-міністра, глави парламенту і всієї парламентської коаліції»: «Рішення повинні прийматися за участю трьох вищих посадових осіб в кабінеті Президента, за участю Прем'єр-міністра і Голови Верховної Ради. Повинна бути дискусія, опрацьовуватися різні варіанти. А публічно повинна бути єдина позиція, яка повністю підтримується парламентською коаліцією, що буде сформована».

«Ми сповідуємо принцип не політичних квот, а політичної відповідальності всіх парламентських сил, які долучені до формування коаліції і готові брати на себе відповідальність. Ейфорія по виборах вже давно повинна була завершитися. Отримані відсотки на виборах – це відсотки відповідальності, а не кількості місць в парламенті», – підкреслив глава уряду.

Він наголосив, що Україна постала перед неймовірними викликами, найскладніший з яких – війна, «яка вбиває людей і вбиває економіку»: «Перед такими викликами будь-які дискусії популістського характеру – чи про текст угоди, чи про кадрові призначення і квоти в складі уряду – неприйнятні і є зрадою по відношенню до країни».

А. Яценюк нагадав, що Конституція України передбачає обов'язкове ухвалення програми дій Кабінету Міністрів України, «яка затверджується на рік і ставить чіткі цілі й завдання перед урядом та вимагає солідарного голосування і відповідальності всієї Верховної Ради, яка підтримує програму дій Кабінету Міністрів». Він наголосив, що програма дій уряду є похідною від коаліційної угоди.

На наступний рік, за словами глави уряду, повинні бути реалізовані п'ять основних завдань. Перше з них стосується національної безпеки й оборони: «Реформа українських Збройних сил і оборонно-промислового комплексу. Нове озброєння, нова система управління Збройними силами, нова логістика. І побудова української армії, яка здатна зупинити російську військову агресію й захистити українських громадян, – зараз це завдання номер один».

«Саме від того, наскільки ми будемо ефективні в зупинці військової

агресії, залежить все: починаючи від розвитку економіки й інвестицій і закінчуючи успішністю реформ і відчуттям громадян впевненості в завтрашньому дні. Страх треба подолати тим, що держава здатна захистити своїх громадян», – додав він.

Друге завдання – реформа юстиції та правоохоронної системи. А. Яценюк нагадав, що уряд підготував зміни до закону про судоустрій, «який передбачає нову якість суддівської системи і передачу повноважень до Верховного суду України». Окрім того, Кабінет Міністрів вніс концепцію реформування правоохоронної системи в цілому і Міністерства внутрішніх справ.

Ще один блок завдань – економічний: «Економіка зараз повністю залежна від війни. Війна висмоктує з нас мільярди гривень, не дає можливості залучити жодного долара приватних інвестицій, провокує відтік депозитів і паніку на валютному ринку. Війна знищує економічний потенціал індустриальних регіонів, знищила інфраструктуру в Донецьку і Луганську, вимагає мільярдних коштів на фінансування переселенців», – наголосив А. Яценюк і додав, що, окрім того, мільярдні кошти необхідні для допомоги тимчасово переміщеним особам.

«Тому ми вбачаємо за необхідне термінове ухвалення новим складом парламенту закону про державний бюджет. Закон буде дуже і дуже складний, бюджет буде напружений, і гратися популізмом нікому не вдасться», – наголосив Прем'єр-міністр.

Крім того, урядом підготовлені та внесені до парламенту проекти податкової і бюджетної реформ: «Податкова реформа передбачає скорочення кількості податків, зменшення ставок оподаткування, в першу чергу по єдиному соціальному внеску. Через зменшення ставок і кількості податків бюджет буде ще більш напружений, але ми йдемо на цей ризик, щоб детінізувати економіку, дати можливість бізнесу легше дихати, в надії на те, що це стане передумовою для подальшого економічного зростання».

А. Яценюк наголосив, що уряд вбачає можливість для економічного зростання не раніше за 2016 р.: «На цій позиції уряд стоїть з першого дня. Але для формування такого економічного зростання необхідно ухвалити підготовлений урядом пакет економічних реформ, який передбачає закон про новий бюджет, податкову реформу і бюджетну децентралізацію».

Проект закону про бюджетну децентралізацію, нагадав він, «передбачає можливість територіальних громад в отриманні додаткового ресурсу, але при цьому збільшує відповідальність для територіальних громад».

Ще один блок завдань, повідомив А. Яценюк, стосується децентралізації влади загалом: «Уряд активно працює над цим питанням, і в парламенті знаходиться низка законопроектів – починаючи від закону про основи регіональної політики і закінчуючи законом про об'єднання територіальних громад».

Глава уряду окремо наголосив, що Кабінет Міністрів не вважає доцільним відкладати питання підвищення ролі місцевого самоврядування до моменту ухвалення нової Конституції: «Вважаю, що підвищення ролі

територіальних громад і зміна якості такого інституту, як керівники обласних державних адміністрацій, можливе через ухвалення нової редакції закону України про місцеві державні адміністрації і закону про місцеве самоврядування. Повноваження від обласних адміністрацій повинні перейти територіальним громадам. Це можна зробити за законом, і це повинно бути реалізовано протягом наступного року».

Ще одне пріоритетне завдання – це реформа системи державного управління. Вона, за словами А. Яценюка, складається з декількох блоків, перший із яких – антикорупційна політика. Він нагадав, що п'ять ключових антикорупційних законів, внесені урядом та Президентом, вже ухвалені парламентом: «Зараз ці закони необхідно виконувати».

У рамках реформування системи держуправління необхідне й виконання закону про очищення влади: «Уряд активно працює над виконанням даного закону, і всі органи державної влади і правоохоронні органи повинні неухильно виконувати цей закон і паралельно формувати кадровий резерв для оновлення очищеної української державної влади і правоохоронної системи».

А. Яценюк також наголосив на необхідності зміни функцій міністерств, центральних органів державної влади, місцевих органів. Він нагадав, що чинний уряд удвічі скоротив кількість контролюючих органів і кількість їх функцій: «Це ж буде стосуватися і міністерств, і інших органів державної влади, які визначають політику. Зменшення кількості та збільшення якості – це основний підхід в реформуванні системи державного управління країни» (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 14.11*).

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

В. Пальчук, старш. наук. співроб. СІАЗ НБУВ, канд. наук із соц. ком.

Висновки Венеціанської комісії як зелене світло конституційній реформі в Україні

Венеціанська комісія (Європейська комісія «За демократію через право») оприлюднила висновки щодо проекту закону про внесення змін до Конституції України, запропонованого Президентом України П. Порошенком. Висновки оприлюдненні за результатами роботи 100-ї сесії Венеціанської комісії, під час якої розглянуто та схвалено попередні висновки щодо проекту закону про внесення змін до Конституції України.

У цілому міжнародні експерти схвалили запропоновані конституційні норми та надали детальні рекомендації, як можна удосконалити окремі положення відповідного законопроекту.

Позитивну оцінку міжнародних експертів отримали положення про децентралізацію, особливо ті зміни, що розширюють повноваження регіонів.

Зокрема, у документі зазначається, що Венеціанська комісія схвалює перехід до децентралізації влади, посилення місцевих рад. «Нові поняття, такі як “реальна влада місцевих органів влади” і “сталий розвиток адміністративно-територіальних одиниць”, запропоновані в законопроекті, є розумною основою для проведення децентралізації влади в Україні, ми вітаємо це», – йдеться у висновках.

У висновках Венеціанської комісії зазначено, що запропоновані в законопроекті положення децентралізації враховують принципи субсидіарності. Принцип субсидіарності, який закріплений у ст. 5 Договору про ЄС, передбачає повагу до думки регіону при прийнятті рішення на федеральному рівні. «Місцеві і регіональні об'єднання вибиратимуть свої органи виконавчої влади, на чолі яких будуть ними обрані представники. Держуправління на регіональному і місцевому рівні буде усунуто. Завдяки новому визначенню громад Україна буде поділена на такі громади. Після чого вводиться принцип субсидіарності», – йдеться у документі.

Міжнародні експерти констатують, що територіальна структура України більше не буде базуватися на поєднанні централізації і децентралізації. «Територіальна структура України базуватиметься тільки на децентралізації, що відображає державну владу», – йдеться в документі.

Венеціанська комісія у своїх висновках стверджує, що запропоноване Президентом України визначення місцевого самоврядування співпадає з нормами Європейської хартії з місцевого самоврядування. «Реформа може допомогти створити сучасне місцеве самоврядування, яке відповідатиме принципам Європейської хартії з місцевого самоврядування», – зазначається в документі. У зв'язку з такою позицією міжнародних експертів Венеціанська комісія позитивно оцінює ініціативи про надання права розпоряджатися фінансами (держбюджет і податки) місцевій громаді.

Як відомо, запропоновані Президентом конституційні зміни передбачають ліквідацію обласних і районних державних адміністрацій та наділення місцевих рад правом призначати виконавчі органи. Президент пропонує виключити ст. ст. 118 і 119 діючої Конституції, що регламентують діяльність місцевих державних адміністрацій. Глава держави, зокрема, пропонує статус регіонів для Криму, Києва, Севастополя і областей України, а також нову територіальну одиницю – громаду. Усю територію України планується поділити на громади. Запропоновано області перейменувати в «регіони». Система адміністративно-територіального устрою, відповідно до конституційних змін, складатиметься з регіонів, районів і громад.

Крім того, законопроект регламентує, що мешканці громади на основі загального, рівного, прямого виборчого права обирають шляхом тайного голосування відповідно сільського, селищного, міського голову, який очолює виконавчий комітет ради і головує на його засіданнях. Термін повноважень сільського, селищного, міського голови, вибраного на чергових виборах, становить п'ять років. Голова райради вибирається зі складу депутатів і очолює її виконавчий орган. Райрада за представленням обраного голови

формує склад свого виконавчого органу. Голова облради обирається зі складу депутатів ради і очолює її виконавчий орган.

Водночас, положення містять норму, за якою глава держави має право призначати представників Президента в регіонах і районах, які будуть здійснювати нагляд за виконанням Конституції і законів України, а також за дотриманням прав і свобод людини. Представники Президента також направляють і організовують діяльність усіх територіальних органів центральної виконавчої влади і органів місцевого самоврядування в умовах надзвичайного і військового стану.

Виконавчу владу в районах здійснюватимуть виконкоми райрад. При цьому, рішення органів місцевого самоврядування у випадку їхньої невідповідності Конституції зупиняються Президентом, а рішення які конфліктують із законом – представниками Президента за рішенням суду.

Органам місцевого самоврядування можуть надаватися законом окремі повноваження органів виконавчої влади. Держава фінансує здійснення цих повноважень у повному обсязі за рахунок держбюджету шляхом передачі в місцевий бюджет в установленому законом порядку окремих загальнодержавних податків, передає органам місцевого самоврядування відповідні об'єкти державної власності.

У своїх висновках Венеціанська комісія схвалює розширення прав місцевого самоврядування, але критично ставиться до призначення Президентом своїх представників у регіони. На думку міжнародних експертів, таке трактування негативно вплине на дотримання принципів децентралізації влади, адже при таких повноваженнях Президент отримує можливість одноосібно контролювати роботу органів місцевої влади. «Україні не варто базувати систему влади на комбінуванні централізації і децентралізації», – йдеться у висновках комісії.

Водночас, ряд міжнародних експертів, які не є членами Венеціанської комісії, більш критично висловлюються щодо запропонованих змін із питань децентралізації до Конституції України. Зокрема, професор економіки Пітсбурзького університету Т. Мілованов стверджує, що запропоновані правки до Основного Закону України не зроблять регіони незалежнішими, а тільки зміцнять президентську владу. Свою позицію експерт аргументує, виходячи з необхідності дотримання принципу дії системи стримувань і противаг. Відповідно до запропонованих змін до Конституції, один агент центрального уряду може в односторонньому порядку блокувати рішення органів місцевого самоврядування. Більше того, цей агент підпорядкований напряму Президенту. Звичайно, місцева влада може оскаржувати рішення в судах, але судові процеси коштують дорого, не надійні, а рішення суддів схиляються на користь центральної влади, оскільки вона впливає на їх призначення. Право вето і право розпуску органів місцевого самоврядування дають Президенту можливість здійснювати тиск на місцеву владу.

Порівняння запропонованих Президентом П. Порошенком змін до Конституції України з Основним Законом сусідньої Польщі підкреслює логіку тверджень експерта. Т. Мілованов наводить текст Конституції у такій

редакції: «Дії місцевої влади можуть переглядатися представниками центрального уряду (воєводами). Органи місцевої влади можливо розпустити або шляхом референдуму в самій громаді, або через парламент (сейм) за клопотанням Прем'єр-міністра, якщо місцевий орган влади здійснив грубе порушення закону». Експерт акцентує увагу, що польська Конституція містить положення, що ускладнюють розпуск органів місцевої влади: згадане грубе порушення закону і згода між двома незалежними структурами центрального урядування – Прем'єр-міністром і парламентом. «У цьому і полягає система стримань і противаг – жоден агент центрального уряду не має виключної влади. І саме ця ідея в грубий спосіб усунута в Конституції, запропонованій Президентом України», – пояснив свою позицію експерт.

Загалом, за твердженнями вітчизняних правників, запропоновані зміни до Основного Закону України передбачають: закріплення принципу децентралізації у здійсненні державної влади, повсюдності та спроможності місцевого самоврядування, сталого розвитку адміністративно-територіальних одиниць; запровадження трьохрівневої системи адміністративно-територіального устрою – регіон, район, громада з широким самоврядуванням; громадою є адміністративно-територіальна одиниця, яка включає один або декілька населених пунктів (село, селище, місто, а також прилеглі до них території); передача функцій виконавчої влади від місцевих держадміністрацій виконавчим органам відповідного рівня; розподіл повноважень між органами місцевого самоврядування за принципом субсидіарності і наділення громад максимально широким колом повноважень; необхідне забезпечення фінансовими ресурсами повноважень органів місцевого самоврядування, включаючи їх участь у загальнодержавних податках; ліквідація державних адміністрацій і створення замість них державних представництв, позбавлених виконавчих функцій та наділення їх контрольно-наглядовими та координаційними повноваженнями.

Конституційні зміни щодо децентралізації та надання повноважень главі держави призначати представників Президента на місцях, на думку вітчизняних експертів, є найбільш серйозними новаціями, які пропонує П. Порошенко. Мова йде про те, що розпоряджатися надходженнями в місцеві бюджети (а Президент обіцяє віддати ще і частину державних податків) будуть місцеві громади – міські, селищні та сільські ради. Саме вони, відповідно до конституційних змін, матимуть право вирішувати, чи ділитися частиною своїх повноважень із райрадами і облрадами. Таким чином, вплив вертикалі регіональної виконавчої влади, що залишається без фінансових ресурсів, зводиться до мінімуму. Водночас, такий вплив отримує Президент, завдяки представникам, які підпорядковуються тільки главі держави. Завдяки запропонованим конституційним положенням він зможе контролювати місцеві ради, що дозволить керувати ситуацією. Саме про ці механізми йдеться і в самих висновках Венеціанської комісії. «Президент може призначати представників у регіонах і районах, завданням яких буде контроль місцевих органів влади. Тому повноваження (Президента. – Ред.) у цілому значно посилені», – зазначається у висновках комісії.

Децентралізація виступає однією з форм розвитку демократії, що дозволяє при збереженні держави та її інститутів розширити місцеве самоврядування, активізувати населення на вирішення власних потреб та інтересів, звузити сферу впливу держави на суспільство, замінюючи цей вплив механізмами саморегуляції, виробленими самим суспільством, зменшити витрати держави і платників податків на утримання держапарату і його матеріальних додатків – армію, міліцію тощо.

Очевидно, що Президент та його команда втілювати конституційні реформи почнуть саме із децентралізації. Це підтверджують і самі заяви представників команди Президента. Зокрема, за словами першого віце-прем'єра В. Гройсмана, уже в листопаді новий парламент зможе розглянути законопроекти про держадміністрації. Як відомо, законопроекти стосуватимуться розпуску районних та обласних держадміністрацій, залишаючи при цьому ради і виконкоми. Крім того, планується розширити функції місцевої влади при організації роботи системи освіти і охорони здоров'я. Ці законопроекти також готові, за словами В. Гройсмана, до внесення на розгляд нової Верховної Ради.

За висновками О. Скрипнюка, академіка НАПрН України, ключові пропозиції в аспекті децентралізації сформульовані таким чином, що вони не торкаються внесення змін до Розділу I Конституції, в якому закріплене поняття місцевого самоврядування і прийняття якого має відбуватись через референдум, що значно відтермінувало б в часі процес децентралізації. Зміни стосуються наступних розділів Конституції України «Адміністративно-територіальний устрій», «Місьцеве самоврядування», які викладаються у новій редакції. Деякі зміни будуть внесені в розділи «Верховна Рада», «Президент України», «Кабінет Міністрів України. Інші органи виконавчої влади».

Коментуючи пропозиції змін до Конституції України щодо проведення децентралізації влади, вітчизняні експерти в галузі права наводять ряд застережень. Так, І. Коліушко, голова правління Центру політико-правових реформ, особливо наголосив на необхідності створення чіткої системи державного контролю за законністю діяльності органів місцевого самоврядування. Це пов'язано з ризиком «феодалізації» громад через отримання ними значних повноважень. Також, децентралізація повноважень на рівень громад не означатиме втрату державою контролю за якістю обслуговування громадян органами місцевого самоврядування. Верховна Рада України законами повинна встановлювати стандарти якості надання публічних послуг, які будуть обов'язковими для органів місцевого самоврядування.

Подібної думки дотримується і О. Скрипнюк, за словами якого, послаблення централізації влади в результаті децентралізації може спричинити зростання свавілля місцевих чиновників та зростання незадоволення населення владою, включаючи центральну, яка не в змозі і нездатна буде захистити інтереси та права регіональних громад. Децентралізація, також, може посилити відцентрові тенденції через вкрай

низький рівень відповідальності держави перед адміністративно-територіальними суб'єктами.

Зарубіжний досвід підтверджує, що навіть в стабільних у політичному, економічному, соціальному плані країнах (Франція, Великобританія, Італія, Польща) в процесі здійснення децентралізації влади можуть виникати проблеми. У цьому контексті вітчизняні експерти радять, щоб в умовах глибокої політичної, економічної та соціальної кризи цей чинник був би завчасно врахований з метою упередження можливих негативних наслідків децентралізації. Зокрема, на їхню думку, варто забезпечити послідовність у здійсненні процесу децентралізації та можливість участі народу в управлінні суспільно-політичними та суспільно-економічними процесами в державі: держава має посприяти зміцненню інститутів місцевого самоврядування, ефективності їх діяльності з метою забезпечення здійснення ними самоврядних функцій на рівні району та регіону, забезпечити ефективність системи служби в органах місцевого самоврядування, підвищення рівня оплати службовців місцевого самоврядування, їх освітнього та компетентного рівня, здійснення ефективної політики, спрямованої на подолання диспропорцій в економічній та інших сферах розвитку територій, збільшення обсягу бюджетного фінансування та вдосконалення механізму трансфертів фінансових ресурсів держави на рівень територіальних громад, ліквідації диспропорцій у розвитку економічної та правової основ у здійсненні децентралізації та ін.

Також, на переконання О. Скрипнюка, за Кабінетом Міністрів України має бути закріплено повноваження стосовно визначення територій районів та міст. Утворення і ліквідації районів, встановлення і зміни меж районів і міст, віднесення населених пунктів до категорії міст, найменування і перейменування населених пунктів і районів є не політичним питанням і за своєю природою, вважає експерт, має бути віднесене до повноважень Кабінету Міністрів.

Що ж до компетенції глави держави, то, за висновками Венеціанської комісії, посилення впливу Президента у випадку ухвалення конституційних новацій відбуватиметься не лише через призначення ним своїх представників у регіонах, а й завдяки положенням законопроекту стосовно передачі частини повноважень від парламенту до глави держави. «Президент, зокрема, отримає право призначати і звільняти без участі будь-яких інших державних органів деяких ключових державних офіційних осіб», – йдеться в документі. При цьому міжнародні експерти констатують, що «критерії відставки не встановлені».

Розширюють повноваження Президента ті зміни до Основного Закону, які не зобов'язують його вносити на розгляд Верховної Ради ту кандидатуру Прем'єр-міністра, яку запропонує парламентська коаліція. Глава держави пропонує в ст. 114 Конституції визначити, що Прем'єр-міністр призначається парламентом за представленням Президента. «Кандидатуру для призначення на посаду Прем'єр-міністра України вносить Президент України з урахуванням пропозицій парламентської коаліції у Верховній Раді України»,

– зазначається в законопроекті про зміни до Конституції. Члени уряду, відповідно до президентського законопроекту, призначаються Верховною Радою за представленням Прем'єр-міністра (така ж норма міститься в діючій Конституції). Якщо ці зміни будуть прийняті, Президент буде зобов'язаний лише враховувати пропозиції коаліції при визначенні кандидатури Прем'єр-міністра, але може сам вибрати претендента і запропонувати його парламенту.

Щодо взаємодії глави держави і парламенту Венеціанська комісія зазначає, що пропозиція про право Президента розпустити Верховну Раду у випадку неформування коаліції парламентських фракцій у 30-денний термін «не викликає заперечень як така, разом з тим, варто зазначити, що Венеціанська комісія вже висловила сумніви з приводу необхідності формалізації поняття “парламентська фракція”, неформування якої дає можливість для розпуску Верховної Ради».

Даючи загальну оцінку змінам з питання коаліції у Верховній Раді, вітчизняні експерти констатують зрушення в позитивний бік. Так, зміни до ст. 83 Конституції передбачають формування у Верховній Раді парламентської коаліції замість передбаченої чинною Конституцією коаліції депутатських фракцій. Законопроект також містить пропозицію нового положення про те, що у Верховній Раді гарантується діяльність парламентської опозиції. На думку українських науковців та правників, у цій частині запропоноване регулювання видається кращим за те, що діє сьогодні. Однак воно усе ще є далеким від оптимального, а відтак не забезпечує вирішення наявних проблем.

Експерти пропонують повністю вилучити із Конституції положення про коаліцію у Верховній Раді. Така позиція пояснюється тим, що ці положення з'явилися у Конституції після внесення до неї змін у 2004 році, спричинивши чимало проблем при їх застосуванні. Формування парламентської більшості є політичним процесом, пов'язаним із підтримкою Кабінету Міністрів (уряду). Регламентація цього процесу – та ще й на конституційному рівні, надання парламентській більшості суб'єктного статусу не дають жодної користі, однак іманентно несуть у собі багато ризиків і проблем казуїстичного характеру.

Аналогічно недоцільно, на їх думку, на конституційний рівень виносити питання статусу парламентської опозиції, яка за своєю природою є парламентською меншістю і може бути дуже різномірною політично. Тому положення як про парламентську коаліцію, так і парламентську опозицію необхідно вилучити у подальшому процесі доопрацювання законопроекту.

Відповідно до інших запропонованих змін до Конституції у частині повноважень Президента, глава держави не буде зобов'язаний узгоджувати з Верховною Радою звільнення очільників СБУ, Нацбанку і Генпрокурора. У парламенту також забирають повноваження щодо призначення і відставки очільників таких відомств як Антимонопольний комітет, Держкомітет телебачення і радіомовлення і Фонд держмайна. Водночас з'являється новий орган – Державне бюро розслідувань. Але для призначення його голови

Президенту вже потрібна буде згода парламенту. Зміни торкнулися також і призначення однієї із ключових посад у системі влади – Генпрокурора. Відповідно до діючої Конституції, Генпрокурор призначається і звільняється Президентом за згодою парламенту, відповідно до конституційних змін – призначатиметься Верховною Радою за поданням гаранта. До складу РНБО пропонується додатково включити главу Служби зовнішньої розвідки.

Президент пропонує ввести у свою квоту не тільки голову СБУ і Генпрокурора, але і голову МВС – він буде пропонувати їх парламенту на затвердження. У цьому контексті негативну оцінку отримали ініціативи про закріплення за Президентом права звільняти Генпрокурора, очільників СБУ і Держбюро розслідувань без згоди Верховної Ради. «Має бути збережений принцип призначення і звільнення Генпрокурора Президентом спільно з Верховною Радою», – зазначається у висновках Венеціанської комісії. Водночас, Венеціанська комісія вважає, що парламент необхідно позбавити можливості винесення вотуму недовіри Генпрокурору.

Українські науковці та правники висловили свої зауваження щодо запропонованого у змінах до Конституції порядку призначення та звільнення Генерального прокурора. Відповідно до конституційних змін, Генеральний прокурор України призначається на посаду Президентом за згодою Верховної Ради. Президент має повноваження одноособово звільнити Генерального прокурора і Верховна Рада може висловити Генеральному прокурору недовіру, що має наслідком його відставку з посади. Тому такий порядок, за словами експертів, лише поглиблює проблеми політичної залежності Генерального прокурора.

Для голови Державного бюро розслідувань передбачено аналогічний порядок призначення і звільнення, що очікувано спричинило критику з боку вітчизняних експертів. Незалежно від того, які розслідування маються на увазі як функції цього органу, зрозумілим для правників є те, що він має бути максимально політично незалежним. Тому, на думку українських фахівців у галузі права, запропонований у законопроекті порядок призначення і звільнення голови Державного бюро розслідувань є неприйнятним.

Критичну оцінку отримали від вітчизняних правників конституційні зміни в положенні щодо призначення одноособово Президентом голови Антимонопольного комітету України, голів та членів національних комісій, що здійснюють державне регулювання природних монополій. За їх словами, така пропозиція не може бути підтримана. «Ці органи мають бути незалежними від Кабінету Міністрів та парламентської більшості. Однак зосередження в руках Президента контролю над органами, уповноваженими здійснювати державне втручання у ведення бізнесу, створює великі ризики зловживання відповідними повноваженнями. Спільне призначення та звільнення голови Антимонопольного комітету Президентом та Верховною Радою, передбачене сьогодні, створює кращі умови для його незалежності від політичного впливу. Що ж стосується регуляторних органів, то сама ідея їх колегіальності полягає в тому, щоб у них були представлені різні учасники відповідних правовідносин. Тому вони мають формуватися різними

суб'єктами. Призначення всіх членів з одного політичного центру нівелює їх колегіальність», – йдеться у висновках групи вітчизняних науковців та громадських експертів.

Водночас видається обгрунтованою, за твердженнями вітчизняних експертів, конституційна зміна в положеннях щодо призначення на посаду Президентом за згодою Верховної Ради та звільнення одноособово Президентом голови Служби безпеки України. Згідно з чинною Конституцією, голова Служби безпеки України як призначається, так і звільняється – Президентом за згодою Верховної Ради. Служба безпеки України функціонально пов'язана із повноваженнями Президента. На переконання фахівців, можливість Президента звільняти голову Служби безпеки України, у разі неналежного виконання ним своїх обов'язків, є необхідним інструментом для виконання Президентом своїх повноважень.

Також, якщо відповідно до діючої Конституції міністр оборони і очільник МЗС призначаються парламентом за поданням Президента, то планується, що представляти їх в парламенті буде Прем'єр-міністр за узгодженням з Президентом. Такі зміни до Основного Закону отримали позитивну оцінку українських правників. На їх переконання, порядок, запропонований законопроектом від Президента, краще забезпечує цілісність та єдність державної політики у відповідних сферах.

У своїх висновках щодо проекту змін до Конституції України Венеціанська комісія привітала скасування імперативного мандату для народних депутатів та повноважень загального нагляду Генеральної прокуратури, назвавши такі новації «довгоочікуваними» і такими, що «мають вітатися» – «скасування наглядових повноважень прокуратури є особливо важливим кроком вперед і очікуваним спільним зобов'язанням, що прийняла Україна при вступі в Раду Європи».

Нагадаємо, у своєму законопроекті змін до Конституції Президент пропонує виключити норму імперативного мандату для народних депутатів. Так, із тексту діючої Конституції пропонується виключити ч. 6 ст. 81 про те, що повноваження народного депутата закінчуються у разі невходження народного депутата, вибраного від політичної партії (виборчого блоку політичних партій), до складу депутатської фракції цієї політичної партії (виборчого блоку політичної партії) або виходу народного депутата із складу такої фракції. Виключена також норма про те, що повноваження народного депутата, вибраного від політичної партії (виборчого блоку політичної партії), закінчується достроково у разі його невходження до фракції цієї політсили за рішенням вищого керівного органу відповідної політичної партії в день прийняття такого рішення. У президентському законопроекті також відсутня норма про те, що депутатська фракція у Верховній Раді, до складу якої входить більшість депутатів від конституційної більшості в парламенті, має права коаліції депутатських фракцій.

Втрачає частину повноважень і Кабінет Міністрів України. Сьогодні Президент призначає голів обласних, міських і районних держадміністрацій за пропозицією уряду. У разі прийняття запропонованих конституційних

змін, Президент отримає повноваження самостійно, без узгодження з урядом, призначати керівників цих органів.

Водночас представники Венеціанської комісії критично оцінили той факт, що проектом змін до Конституції не передбачено реформування судової системи. «Комісія знову наполегливо закликає українську владу швидко продовжити реформи судової системи у відповідності до чинних стандартів незалежності», – наголошується у висновках.

Зі свого боку, вітчизняні експерти звернули увагу на те, що в конституційній реформі увага судовій владі фактично не приділяється. Водночас саме вона, на думку представників Венеціанської комісії, потребує найбільш радикального реформування. Отже, автори звіту закликали включити до змін до Конституції положення про судову реформу. «Українська влада пояснила, що Президент був позбавлений можливості внести правки в положення про судову владу, тому що набір відповідних поправок до цих положень уже перебуває на розгляді у Верховній Раді. Перший набір поправок був відхилений, так що знову можна повернутися до цієї сфери. Венеціанська комісія неодноразово закликала українську владу внести правки в конституційні положення про судову владу. Комісія також підтримала правки, які були відхилені Верховною Радою, і стурбована тим, що ця довгоочікувана вкрай актуальна реформа все ще не проведена. Комісія знову наполегливо закликає українську владу перейти стрімко до реформи судової системи у відповідності з діючими стандартами незалежності», – наголошується у висновках комісії.

Це зауваження не залишилось поза увагою офіційного Києва, який розуміючи втрачений час на реалізацію відповідних реформ, намагається демонструвати кроки в бік виконання зобов'язань України перед європейською спільнотою. Як відомо, нещодавно Президент України П. Порошенко підписав Указ, яким затвердив Положення про Раду з питань судової реформи та її персональний склад. Глава держави наголосив на важливості створення судової системи, яка відповідатиме європейським стандартам та користуватиметься беззаперечною довірою громадян. Проведення цієї реформи також є одним із зобов'язань України в рамках Угоди про асоціацію з Євросоюзом. Згідно з документом, Рада визначається як консультативно-дорадчий орган при Президентові України, який у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, актами Президента, Кабінету Міністрів, іншими актами законодавства та затвердженням Положенням. Серед її основних завдань – підготовка та подання главі держави пропозицій щодо стратегії реформування судоустрою та судочинства, інших суміжних правових інститутів, розроблення планів дій щодо впровадження цієї стратегії, а також сприяння налагодженню ефективного механізму взаємодії державних органів, інститутів громадянського суспільства та міжнародних організацій з питань підготовки і реалізації стратегії реформування цієї сфери.

Головне зауваження комісії стосувалося, також, способу підготовки законопроекту про зміни до Конституції. Венеціанська комісія зазначила, що

громадянське суспільство в Україні не було проінформовано або залучено до консультацій із питань поправок на стадії їхнього розгляду. У самій Раді Європи на цей аспект також звернули увагу. «Проект поправок має пройти громадські слухання в рамках відповідних процедур, перед тим як він буде затверджений», – підкреслили в Раді Європи.

На думку міжнародних експертів, підготовка концепції реформи проходила кулуарно, без широкого обговорення. Представники комісії висловили надію, що громадське обговорення змін до Конституції в Україні все ж таки відбудеться. «Якщо виняткові обставини, що склалися в Україні сьогодні, можуть слугувати виправданням надзвичайно швидкій підготовці поправок, Венеціанська комісія хотіла підкреслити, що для того, щоб конституційна реформа була успішною, вона має бути підготовлена належним чином, зокрема, на основі широких консультацій з громадськістю. Проект поправок в стадії розгляду, відповідно, має бути винесено на громадське обговорення, під час наступної процедури і до остаточного його прийняття», – йдеться в документі комісії.

Водночас, Венеціанська комісія звертає увагу, що офіційний Київ поінформував її про наміри Президента переглянути свій проект запропонованих поправок до Конституції не тільки на основі принципів і стандартів Ради Європи в галузі конституційного устрою, але і на основі широкого політичного і громадського консенсусу. «Комісія вітає це рішення», – підкреслюється у висновках міжнародних експертів.

Очікують забезпечення прозорості, публічності та суспільної дискусії в процесі здійснення конституційної реформи й українські експерти. Вони констатують той факт, що до моменту внесення законопроекту до Верховної Ради в публічному доступі не було ні самого тексту законопроекту, ні його концепції. Відтак учасники суспільного діалогу не мали можливості предметно обговорити концептуальні зміни та внести свої пропозиції.

У вирішенні цього питання українська громадськість хоче знати, хто готував текст законопроекту. Як відомо, робоча група чи комісія для підготовки законопроекту Президентом не була створена. Досвід сталих демократій свідчить, що тексти Конституції чи поправок до неї мають готувати визнані та незаангажовані фахівці-конституціоналісти. Це є запорукою підготовки виваженого та грамотного проекту, а також однією із ключових передумов для суспільної довіри і підтримки конституційної реформи.

У свою чергу, Венеціанська комісія наголошує на необхідності проведення конституційної реформи в Україні якомога швидше. Президент Венеціанської комісії Д. Букіккіо зазначає про готовність комісії продовжити співпрацю з українською владою в роботі над розробкою змін до Конституції України.

Прийняття змін до Основного Закону – одне із головних завдань Верховної Ради VIII скликання. Результати парламентських виборів, на перший погляд, створюють хороші передумови для консолідації сил навколо

здійснення конституційної реформи. Проте, політологи дають мало шансів тому, що парламент проголосує за президентську конституційну реформу в короткі терміни. «Нова Конституція передбачає, що влада знову відійде до Президента. Парламент за це ні за що не проголосує, особливо в ситуації, коли він сам може стати реальною силою», – стверджує політолог В. Карасьов.

Нагадаємо, відповідно до діючої Конституції, президентський проект закону про внесення змін до Конституції для набуття чинності має бути попередньо схвалений більшістю від конституційного складу Верховної Ради. Зміни до Конституції будуть вважатися прийнятими, якщо на наступній сесії Верховної Ради за нього проголосує не менше двох третин від конституційного складу парламенту (300 народних депутатів).

Водночас, стає очевидним, що в частині повноважень Президента відбудеться коригування змін в усіх аспектах. Уже сьогодні «Народний фронт», який став лідером за результатами парламентських виборів, орієнтований на те, щоб отримати посаду Прем'єр-міністра і декілька посад в ключових міністерствах. Це означає, на думку оглядачів, що він не зацікавлений в послабленні повноважень уряду. Також передбачається, що «Самопоміч», насамперед, буде відстоювати надання ще більших повноважень місцевій владі. Очевидно, що Президенту потрібно буде шукати компроміси з цими двома політсилами. Адже без їх голосів зібрати конституційну більшість в 300 голосів для внесення змін в Основний Закон буде проблематично. Більше того, голоси «Народного фронту» і «Самопоміч» необхідні для легітимізації пропонованих змін і свідчитимуть про досягнення суспільного консенсусу щодо реформування Конституції.

Таким чином, запропоновані Президентом П. Порошенком зміни до Конституції України, незважаючи на загалом позитивну оцінку, викликали, тим не менше, ряд зауважень як у міжнародних, так і вітчизняних експертів. Це є сигналом для глави держави розпочати суспільний діалог щодо проведення конституційної реформи. І чим ширшим буде залучення до процесу здійснення конституційної реформи представників громадянського суспільства на усіх її етапах, тим аргументованішими виглядатимуть конституційні ініціативи Президента. Врахування П. Порошенком критичних зауважень науково-експертного співтовариства, забезпечення відповідності конституційного процесу критеріям прозорості, публічності, правничої грамотності знівелює будь-які звинувачення з боку політичних опонентів

(Матеріал підготовлено за інформацією таких джерел: офіційний сайт Президента України (<http://www.president.gov.ua>); Сьогодні (<http://www.segodnya.ua/politics/pnews/kogo-nadelyat-vlastyu-pri-izmenenii-konstitucii-ukrainy-564721.html>); УНН (<http://www.unn.com.ua>); Тві (http://ru.tv.ua/new/2014/10/27/v_venecii_odobrili_proekt_poroshenko_otnositel_no_izmenenij_k_konstitucii_ukrainy); ТСН (<http://ru.tsn.ua/politika/venecijskaya-komissiya-odobrila-konstituciyu-poroshenko-kivalov-391045.html>); News.online ([16](http://news.online.ua/670060/venetsianskaya-komissiya-rekomenduet-vlastyam-</i></p></div><div data-bbox=)

ukrainy-vynesti-na-referendum-konstitutsionnuyu-reformu/); *Коментарії* (<http://comments.ua/world/>); *"Весті мас-медіа"* (<http://vesti-ukr.com/>); *Центр політико-правових реформ* (<http://pravo.org.ua>).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

У Братиславі Президент України П. Порошенко провів зустріч з Президентом Республіки Польща Б. Коморовським.

Президенти скоординували позицію перед засіданням Ради Європи на рівні міністрів закордонних справ, яке відбудеться у Брюсселі 17 листопада.

Глава Української держави повідомив, що на зустрічі президенти напрацювали спільні узгоджені кроки до кінця року. Зокрема, 20 листопада П. Порошенко та Б. Коморовський здійснять спільний візит до Молдови. «Ми плануємо підтримати євроінтеграційні прагнення Молдови», – повідомив Президент України.

«Доля Молдови для нас є важливою», – відзначив він, додавши, що ця країна має стати позитивним прикладом у проведенні реформ і євроінтеграційних процесів.

17 грудня Президент України планує здійснити державний візит до Польщі, і зараз, за його словами, проводиться активна підготовка до нього.

Говорячи про підсумки засідання Вишеградської групи, Президент повідомив, що всі країни домовилися про координацію дій в рамках ЄС, і назвав надзвичайно цікавими проекти у сфері енергобезпеки та економічної підтримки України. При цьому він назвав ключовою участю Вишеградської четвірки у просуванні реформ в нашій державі.

Крім того, глави двох держав високо оцінили залучення України до формату Вишеградської четвірки. У коментарі журналістам після зустрічі Президент Польщі зазначив: «Вишеградська група має бути більше залученою у справи України». Б. Коморовський позитивно оцінив роботу Вишеградської четвірки і наголосив, що всі країни цієї групи чітко розуміють важливість допомоги Україні у наближенні до ЄС.

П. Порошенко подякував Б. Коморовському за потужну підтримку України польським народом.

Глава держави запросив Президента Польщі відвідати Україну з візитом на початку наступного року. Запрошення було з радістю прийняте (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (www.president.gov.ua). – 2014. – 17.11).

***

У Братиславі Президент України П. Порошенко провів зустріч з Президентом Федеративної Республіки Німеччина Й. Гауком. Співрозмовники обговорили ситуацію на Донбасі.

П. Порошенко подякував за виняткову роль Німеччини у пошуку шляхів

деескалації ситуації на Сході України та, зокрема, за особисті зусилля Й. Гаука у цьому напрямку.

Глава держави також закликав до єдності та солідарності з Україною.

В свою чергу Президент ФРН запевнив у підтримці України та у готовності до пошуку нових шляхів вирішення ситуації, в тому числі в рамках Євросоюзу. «Ми підтримуємо вільні країни», – сказав Президент Німеччини.

Він також наголосив на необхідності виконання Мінських домовленостей всіма сторонами (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 16.11*).

***

Словаччина допомагатиме Україні впроваджувати реформи. Такої домовленості було досягнуто під час переговорів, повідомив Президент України П. Порошенко під час спілкування з представниками ЗМІ у Братиславі.

За словами глави держави, йдеться про співпрацю на президентському рівні, а також на рівні керівників урядів та міністерств і відомств.

Сторони також домовилися про проведення спільного засідання урядів одразу після формування нового Кабінету Міністрів України. «Для того, щоб започаткувати міжвідомчу співпрацю, яка допоможе відпрацювати механізми приведення українського законодавства до європейських стандартів», – повідомив П. Порошенко. Він зазначив, що така допомога є цінною, адже Словаччина – одна з найцікавіших країн щодо досвіду імплементації Угоди з ЄС.

Він також зазначив, що сторони домовилися про спільний контроль на кордоні, облаштування спільних пунктів пропуску. «Це буде одним з найефективніших кроків, щоб подолати корупцію на митниці», – переконаний Президент.

Глава держави запросив Президента Словацької Республіки найближчим часом відвідати Україну з візитом. Запрошення було з вдячністю прийняте.

Відповідаючи на запитання стосовно впровадження санкцій щодо Росії, глава держави зазначив, що їх мета не зашкодити східному сусідові України, а зупинити агресію. «Санкції – це не питання економіки, це не питання шкоди комусь, це питання цінностей, безпеки і права», – наголосив П. Порошенко.

У свою чергу Президент Словацької Республіки, відповідаючи на запитання щодо підтримки міжнародних санкцій стосовно Росії, підкреслив: «Якщо діалог не діє, якщо одна зі сторін порушує міжнародне право, санкції мають бути. ЄС має бути солідарним і єдиним: якщо діалогу немає, на порядок денний виходять санкції» (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 16.11*).

***

Україна отримала гарантії того, що словацька сторона забезпечить постачання реверсного газу. Про це Президент України П. Порошенко повідомив під час спільної прес-конференції зі словацьким колегою у Братиславі. П. Порошенко подякував А. Кісці за забезпечення цього постачання. «Ми дякуємо Словаччині за те, що в тяжкі часи вона забезпечила реверсні поставки газу», – сказав він. Президент повідомив, що для забезпечення надійності реверсних поставок сторони домовилися про створення робочої групи, яка відпрацює систему інтерконнекторів.

За його словами, йдеться про розширення співпраці та створення хабу із залученням Словаччини, Польщі та Угорщини, який дозволить зробити газове питання не засобом тиску, а ринковим механізмом. Глава держави підкреслив, що Євросоюз має брати активну участь у цих процесах, адже йдеться про енергетичну безпеку всієї Європи.

А. Кіска у свою чергу запевнив, що Словаччина й надалі підтримуватиме нашу державу, стоїть і стоятиме на позиції підтримки міжнародного права у питанні щодо суверенітету та територіальної цілісності України, визнання її права самостійно обирати свій шлях ***(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 16.11).***

***

Під час робочого візиту до Словацької Республіки Президент України зустрівся з Прем'єр-міністром Словацької Республіки Р. Фіцо. П. Порошенко привітав Р. Фіцо і весь словацький народ з 25-річчям Оксамитової революції.

Президент обговорив з главою словацького уряду актуальні питання двосторонньої економічної співпраці і високо оцінив виконання словацькою стороною зобов'язань щодо реверсних поставок газу в Україну.

Прем'єр-міністр Словаччини зазначив, що, не зважаючи на те, що постачання газу з Росії скоротилося на 50 %, словацька сторона виконуватиме всі свої зобов'язання перед Україною щодо реверсу газу.

Сторони домовились про розширення рамок взаємодії між країнами. Зокрема, кожне міністерство у Словаччині отримає завдання взаємодіяти з українськими міністерствами щодо реалізації реформ на шляху євроінтеграції України. П. Порошенко і Р. Фіцо домовилися про налагодження регулярного каналу зв'язку. Президент України заявив: «Солідарність з Україною – це питання цінностей і безпеки, адже українські солдати сьогодні боронять не лише Україну, а й Словаччину, Німеччину, Естонію та всю Європу» ***(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 15.11).***

***

Президент України провів телефонну розмову з Прем'єр-міністром Угорщини В. Орбаном. П. Порошенко подякував Угорщині за підтримку та високо оцінив обговорення перспектив багатостороннього та двостороннього

співробітництва з Президентом Угорщини Я. Адером, яке відбулось 16 листопада у Братиславі під час зустрічі президентів Вишеградської четвірки та України.

Глава держави запропонував запровадити спільний контроль на українсько-угорському кордоні для поживлення економічної співпраці та протидії корупції.

Співрозмовники також обговорили актуальні питання енергетичного співробітництва, зокрема в сфері постачання газу. При цьому П. Порошенко наголосив на важливості спільних підходів в енергетичній політиці для зміцнення регіональної та європейської енергетичної безпеки. Співрозмовники обговорили нові технічні можливості диверсифікації постачання газу завдяки запуску нового інтерконектора між Угорщиною та Словаччиною вже наприкінці цього року. П. Порошенко запропонував створити робочу групу між Україною, Угорщиною та Словаччиною для використання нових технічних можливостей для зміцнення енергетичної безпеки у Європі.

Прем'єр-міністр Угорщини позитивно оцінив розвиток українсько-угорського діалогу на найвищому рівні та закликав до розвитку добросусідських відносин. В. Орбан запевнив, що Угорщина є надійним партнером України та повністю підтримує її суверенітет і територіальну цілісність, адже саме це, на його думку, є запорукою стабільності та добросусідських відносин.

Співрозмовники домовились про регулярний діалог задля координації зусиль, що є важливим чинником для єдності Євросоюзу та його солідарності з Україною. П. Порошенко запросив В. Орбана відвідати Україну одразу після формування нового уряду (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 17.11*).

***

Президент України П. Порошенко провів телефонну розмову з Президентом Фінляндії С. Ніністью. Президент України висловив подяку Фінляндії за підтримку територіальної цілісності та суверенітету України.

Співрозмовники обговорили результати екстреного засідання Ради Безпеки ООН щодо України, зокрема свідчення ОБСЄ, США, Великої Британії, Франції, Литви, Люксембурга та Австралії, які підтвердили, що причиною погіршення ситуації на Донбасі залишається грубе порушення Мінських домовленостей Росією. У цьому зв'язку Президент П. Порошенко висловив значне занепокоєння з приводу масового надходження військ та важкого озброєння з боку російського кордону. Глава Української держави закликав Фінляндію та Європейський Союз продемонструвати єдність у підтримці України перед зовнішньою агресією.

Президент С. Ніністью високо оцінив проведення успішних демократичних виборів до Верховної Ради України 26 жовтня, а також запевнив у підтримці Мінських домовленостей для мирного врегулювання конфлікту на Донбасі як шляху, якого повинні дотримуватись усі сторони,

включно з Росією.

Також Президент П. Порошенко закликав Фінляндію якнайшвидше ратифікувати Угоду про асоціацію між Україною та ЄС і запросив Президента С. Нінінстьо відвідати Україну з офіційним візитом (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2014. – 13.11).

***

П. Порошенко привітав М. Шефчовича із призначенням на посаду віце-президента Єврокомісії, новий склад якої розпочав роботу 1 листопада.

Президент високо оцінив той факт, що М. Шефчович приїхав до України із візитом одразу після призначення, що є сильним сигналом підтримки України, а також символом нових можливостей для енергетичної співпраці та безпеки України та ЄС. У цьому контексті глава держави наголосив, що інтеграція енергетичної системи України в європейську є також важливим елементом національної стратегії. Угода про асоціацію між Україною і ЄС відкриває нові можливості для енергетичної співпраці: «Ми відкриті для цієї співпраці, і я думаю, що взаємодія буде дуже ефективною», – сказав П. Порошенко. Глава держави зазначив, що Україна також зацікавлена у співпраці і допомозі ЄС у питанні конференції донорів, яка запланована на кінець січня. Президент України наголосив на важливості запровадження безвізового режиму ЄС для українців.

Віце-президент Єврокомісії запевнив, що Європейський Союз та він особисто відкриті для обговорення питань інтеграції у рамках Європейського енергетичного співтовариства. Відзначивши свої плідні переговори з урядовцями та бізнесменами у Києві, він повідомив, що оговорювалося, як ЄС може допомогти залученню інвестицій та створенню умов для інтеграції України у європейську енергетичну систему (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2014. – 14.11).

***

Президент України провів телефонну розмову з Президентом Європейської народної партії (ЄНП) Дж. Додем.

Президент подякував голові найбільшої політичної сили в Європейському парламенті за підтримку територіальної цілісності, суверенітету, а також мирного врегулювання ситуації на Донбасі. «Ми високо цінуємо останні рішення Європейської Ради, Ради ЄС та Європарламенту щодо України, які були б неможливі без потужної підтримки лідерів політичної родини Європейської народної партії», – заявив глава держави.

П. Порошенко висловив впевненість в тому, що після успішних демократичних виборів у новій Верховній Раді буде сформована проєвропейська коаліція, яка невідкладно сформує уряд. «Ми об'єднаємо

наші зусилля із впровадження Мирного плану, стратегії реформ та реалізації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС», – наголосив Президент.

Дж. Дол запевнив П. Порошенка у підтримці України та зазначив, що сім'я Європейської народної партії координує свої зусилля як в Європейському парламенті, так і в країнах-членах ЄС задля ще потужнішої солідарності з Україною (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 14.11*).

***

Президент України П. Порошенко підписав Указ, яким вводиться в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 4 листопада «Про невідкладні заходи щодо стабілізації соціально-економічної ситуації в Донецькій і Луганській областях».

Рішенням РНБО визнається, що органи та їх посадові і службові особи, які утворені за результатами псевдо-виборів в окремих районах Донецької та Луганської областей від 2 листопада, сформовані всупереч Конституції та законам України. Крім того, РНБО підтримало пропозицію Президента щодо внесення на розгляд Верховної Ради законопроекту щодо втрати чинності Закону «Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей».

Рішення РНБО містить доручення Кабінету Міністрів, зокрема щодо встановлення порядку надання гуманітарної допомоги населенню на Донбасі, визначення джерел фінансування розрахунків за спожиті енергоносії, забезпечення електро- та газопостачання на територіях Донбасу, запровадження особливого порядку обліку платників податків та сплати ними податків, зборів на окремих територіях у зоні АТО, спрощення процедури проведення відновлювальних робіт на території Донецької та Луганської областей, затвердження комплексної програми перепідготовки та працевлаштування внутрішньо переміщених осіб.

Рішення РНБО також передбачає необхідність проведення заходів щодо припинення на окремих територіях у районі проведення АТО діяльності державних підприємств, установ і організацій, евакуації працівників (за їх згодою); вивезення в разі можливості майна та документації, а також переведення державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування з окремих територій у зоні АТО на роботу в іншу місцевість.

Крім того, Міністерству юстиції доручено вжити заходи для забезпечення переміщення органів і установ Державної кримінально-виконавчої служби, засуджених та осіб, узятих під варту, і внести пропозиції про переведення суддів із судів з окремих територій у зоні АТО до інших регіонів України.

Рішення РНБО зобов'язує Міністерство фінансів внести у тижневий строк на розгляд Кабінету Міністрів проект концепції функціонування фінансової системи України в умовах існування вільної економічної зони «Крим» та з урахуванням рішення РНБО щодо окремих районів Донбасу, а Міністерство енергетики та вугільної промисловості – забезпечити

проведення ремонтних і відновлювальних робіт на об'єктах енергетики, газота теплопостачання Донецької та Луганської областей, які зазнали руйнувань і пошкоджень. Міністерству закордонних справ разом із Міністерством юстиції доручено проінформувати Генерального секретаря Ради Європи щодо вжитих Україною на окремих територіях у районі проведення АТО заходів, які відступають від міжнародних зобов'язань країни в сфері прав людини і свобод, але необхідних у зв'язку з наявною небезпекою для української нації, а також забезпечити інформування світової спільноти, впливових іноземних політичних, урядових, бізнесових та культурних кіл, іноземних засобів масової інформації про причини таких дій з боку України.

РНБО також пропонує Національному банку України вжити у місячний строк заходів щодо припинення обслуговування банками рахунків, відкритих суб'єктам господарювання всіх форм власності та населенню на окремих територіях у районі проведення АТО (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 15.11*).

***

Президент України П. Порошенко підписав Указ, що вводить в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 4 листопада «Про невідкладні заходи із забезпечення державної безпеки».

Зокрема, рішенням РНБО доручено Кабінету Міністрів переглянути норми речового та продовольчого забезпечення особового складу військових формувань та правоохоронних органів України з урахуванням виявлених під час проведення АТО реальних потреб; визначити порядок обліку захоплених або вилучених одиниць озброєння та військового майна; для вдосконалення координації діяльності органів сектору безпеки і оборони та забезпечення належного інформаційного обміну вжити заходи щодо утворення Об'єднаного пункту управління при Міністерстві оборони. Уряд має опрацювати питання підвищення боєздатності з'єднань і частин Збройних сил та Національної гвардії, а також оптимізації їх управління та логістичного забезпечення за рахунок особового складу, озброєння та військової техніки батальйонів територіальної оборони Збройних сил, резервних батальйонів Нацгвардії, добровольчих батальйонів і рот міліції спеціального призначення Міністерства внутрішніх справ.

Кабінету Міністрів за участю Генеральної прокуратури доручено опрацювати і внести пропозиції щодо запровадження спеціальної процедури досудового та судового провадження за матеріалами про вчинення військових правопорушень; підготувати і внести законопроект щодо посилення відповідальності за злочини проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини). Також уряд повинен вжити заходів щодо вдосконалення процедури надання органам і підрозділам Служби безпеки України, що здійснюють контррозвідувальну діяльність та боротьбу з тероризмом і зазіханням на територіальну цілісність України, інформації з баз та банків даних митних і податкових органів, органів внутрішніх справ, Державного земельного кадастру.

Крім того, Кабінет Міністрів разом з СБУ і за участю Національної академії медичних наук (НАМН) має затвердити військово-медичну доктрину; вжити заходів щодо створення міжвідомчого координаційного центру з надання допомоги постраждалим під час АТО, щодо забезпечення лікування та реабілітації учасників бойових дій у закладах охорони здоров'я для інвалідів і ветеранів Великої Вітчизняної війни та медичних закладах НАМН, а також вдосконалити систему забезпечення державного санітарно-епідеміологічного нагляду.

Рішенням РНБО доручено уряду у двомісячний строк внести пропозиції щодо підтримки діяльності військово-патріотичних організацій, громадських формувань з охорони громадського порядку і державного кордону, волонтерських рухів; забезпечити роботу щодо пошуку, доставки та ідентифікації тіл військовослужбовців і співробітників правоохоронних органів, які загинули під час проведення АТО; забезпечити розробку нових зразків і заміну посвідчень співробітників правоохоронних та розвідувальних органів, передбачивши посилення захисту від підробки; опрацювати питання відновлення військово-медичної підготовки у вищих медичних навчальних закладах.

Генеральній прокуратурі запропоновано провести перевірку додержання законів щодо стану тилового забезпечення підрозділів Збройних сил, інших військових формувань та матеріального забезпечення правоохоронних органів для виконання ними завдань в осінньо-зимовий період.

Міністерству оборони доручено опрацювати у двотижневий строк і внести пропозиції щодо утворення високомобільних десантних військ як окремого виду Збройних сил.

МВД, СБУ, Міністерству оборони та адміністрації Державної прикордонної служби доручено вжити заходів у питаннях виявлення та вилучення вогнепальної зброї, боєприпасів, спеціальних засобів, вибухових речовин і матеріалів із незаконного обігу.

Крім того, адміністрація Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України у місячний строк має здійснити інвентаризацію інфраструктури урядового зв'язку в Донецькій і Луганській областях, визначити першочергові потреби та подати пропозиції щодо фінансування робіт з відновлення системи в цих областях, а також провести комплекс ремонтно-відновлювальних робіт на об'єктах наземної радіотелевізійної передавальної мережі у Донбасі (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 15.11).*

***

Президент України П. Порошенко підписав Указ, яким вводиться в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 4 листопада «Про стан забезпечення енергетичної безпеки держави та невідкладні заходи щодо сталого проведення опалювального сезону 2014/15 року».

Рішенням РНБО доручено Кабінету Міністрів забезпечити використання природного газу вітчизняного видобутку виключно для задоволення потреб

населення та житлово-комунального господарства у період опалювального сезону 2014/15 р. Також доручення РНБО стосуються забезпечення поліпшення розрахунків споживачами за енергоносії, в тому числі уряд має опрацювати питання введення з 1 грудня 2014 р. системи попередньої оплати за споживання енергоносіїв; стягнення заборгованості з теплоелектроцентралей та теплових електростанцій за спожиті ними електричну енергію і природний газ; припинення постачання енергоносіїв підприємствам, визнаним банкрутами.

Рішенням РНБО також вирішено запропонувати Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП), у тижневий строк змінити порядок забезпечення електроенергією споживачів на окремих територіях у районі проведення АТО та оплати ними спожитої електричної енергії, а також затвердити економічно обґрунтовані тарифи на енергоносії, що постачаються на вказані території.

Кабінет Міністрів зобов'язали вжити заходи щодо оптимізації ціни імпортованого вугілля для потреб теплоелектроцентралей та теплових електростанцій, захисту економічних інтересів держави під час зберігання технологічної нафти. Уряд має опрацювати питання щодо запровадження ліцензування експорту вугілля; доцільності розірвання договорів концесії (оренди) об'єктів паливно-енергетичного комплексу у сфері видобування кам'яного вугілля.

Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства і Міністерству енергетики та вугільної промисловості за участю НКРЕКП доручено вжити заходи щодо переведення всіх категорій споживачів на облік теплової енергії та природного газу з використанням приладів комерційного обліку, а також оптимізації норм споживання природного газу.

Крім того, для зменшення використання природного газу та мазуту вітчизняними ТЕЦ та ТЕС рішенням РНБО Міністерство енергетики та вугільної промисловості зобов'язано у тижневий строк опрацювати питання щодо імпорту в разі економічної доцільності електричної енергії з Росії; а також протягом місяця вжити заходи для недопущення виникнення аварійних ситуацій в об'єднаній енергетичній системі України, насамперед забезпечити потреби ТЕЦ та ТЕС у вугіллі та резервних видах палива для сталого проведення опалювального сезону.

Антимонопольному комітету України вирішено запропонувати провести перевірку підприємств з газифікації і газопостачання та енергопостачальних компаній щодо додержання ними вимог законодавства про захист економічної конкуренції, а Генеральній прокуратурі, Службі безпеки України та Міністерству внутрішніх справ – організувати перевірки додержання вимог законів під час розподілу у 2014 р. бюджетних коштів на державну підтримку вугледобувних підприємств, формування ціни реалізації на експорт електричної енергії європейським споживачам у 2014 р.; проведення розрахунків за природний газ та теплову енергію (*Офіційне інтернет-*

представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 15.11).

***

Президент України П. Порошенко нагородив державними нагородами 238 військовослужбовців, які проявили мужність і героїзм у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України. 169 військових нагороджені посмертно. Серед відзначених – 193 військовослужбовці Міністерства оборони України, 136 із них нагороджені посмертно. Серед нагороджених – 32 військовослужбовці Міністерства внутрішніх справ, всі – посмертно, зокрема – бійці батальйону патрульної служби міліції особливого призначення «Дніпро-1», які загинули у серпні у боях за місто Іловайськ Донецької області. 12 з відзначених – прикордонники, 1 із них нагороджений посмертно (Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 15.11).

***

Сьогодні українське військо здатне й готове захистити кордони нашої держави, заявив Президент України П. Порошенко на нараді з керівниками силових відомств. «Жодних підстав для того, щоб піддаватися паніці, не існує. Нами розроблені і за останні 2 місяці втілені в життя серйозні кроки з підготовки наших Збройних сил, інших підрозділів для захисту України», – сказав глава держави. «Якщо події почнуть розгортатися всупереч Мирному плану, то українські Збройні сили сьогодні готові й здатні дати відсіч», – наголосив Президент.

Він підкреслив, що Україна завжди відстоювала позицію мирного врегулювання ситуації на Донбасі й доклала максимум зусиль для того, щоб не допустити ескалації. «Ми бачимо вирішення питання окремих районів Донецької і Луганської областей виключно політичним, мирним шляхом. Але сили і засоби для того, щоб захистити державу, в нас на сьогоднішній день є. Порох треба тримати сухим», – наголосив глава держави.

За словами П. Порошенка, для забезпечення потреб військових вітчизняна економіка працює зараз за принципом «все для фронту, все для перемоги». За останній період, зазначив він, було докладено значних зусиль для посилення та дооснащення військових у зоні АТО (Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 14.11).

***

Президент П. Порошенко взяв участь у церемонії передачі представникам спеціальної моніторингової місії ОБСЄ в Україні броньованих автомобілів «КрАЗ Кугуар». Президент вручив ключі від автомобілів голові Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ в Україні Е. Апакану. «Жоден з цих автомобілів не був переданий місії ОБСЄ за рахунок Збройних сил. Ці автомобілі були заздалегідь замовлені

Прикордонними військами, Національною гвардією і планувалися до експлуатації за межами АТО. Але зараз немає більш важливого завдання, ніж забезпечення миру, і наша співпраця з ОБСЄ вкрай важлива», – наголосив Президент.

За словами глави держави, місія ОБСЄ відіграє важливу роль у забезпеченні миру в Україні. Він нагадав, що інформація саме цієї організації використовувалась під час розгляду питання про ситуацію в Україні на позачерговому засіданні Радбезу ООН. «Я покладаю надію, що місія ОБСЄ зможе відновити виконання Мінських домовленостей, які сьогодні дуже важливі», – сказав глава держави, висловивши впевненість, що кількість інспекторів ОБСЄ і далі зростатиме.

Голова Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ в Україні Е. Апакан подякував українській стороні за автомобілі. «Бронеавтомобілі необхідні, бо дозволять направити більше спостерігачів для роботи на неспокійній території. Це важливе і своєчасне рішення з боку влади України. Я переконаний, що це збільшить можливості ОБСЄ щодо внеску в мирне врегулювання в Україні». Керівник місії ОБСЄ зазначив, що організація підтримує Мирний план Президента та підтверджує дотримання Україною Мінських домовленостей *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 13.11).*

***

Президент підписав укази про відзначення щорічно 21 листопада Дня Гідності та Свободи, 22 січня – Дня Соборності України.

«Україна – це територія гідності й свободи. Такими нас зробила не одна, а дві революції – наш Майдан 2004 року, який був Святом Свободи, і Революція 2013 року, Революція Гідності. Це був надзвичайно важкий іспит для України, коли українці продемонстрували свою європейськість, гідність, своє прагнення до свободи. Мені як Президенту України залишається лише документально засвідчити це і підписати Указ про День Гідності та Свободи, який українці віднині й навіки будуть відзначати 21 листопада», – сказав глава держави.

За словами П. Порошенка, 22 січня, як і раніше, країна святкуватиме День Соборності України. «День єдності України, день Злуки», – сказав Президент. *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 13.11).*

***

Президент України П. Порошенко підписав Указ про призначення заступником глави Адміністрації Президента І. Райніна. Він зайняв посаду замість О. Рафальського, який був звільнений за власним бажанням *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 17.11).*

***

Коаліція візьме на себе відповідальність щодо виконання програми МВФ.

У коаліційній угоді буде «чіткий пункт» – виконання програми України з Міжнародним валютним фондом. Про це заявив Прем'єр-міністр України А. Яценюк на прес-конференції в п'ятницю, 14 листопада.

В угоді буде записано «ухвалення всіх актів законодавства, в тому числі складних і непопулярних кроків, і одностайна підтримка таких непопулярних реформ всією коаліцією і всією демократичною більшістю», – наголосив він.

За словами А. Яценюка, «Міжнародний валютний фонд почне перемовини виключно з новим складом Кабінету Міністрів» (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 14.11).*

***

Прем'єр-міністр України А. Яценюк запропонував політичним силам майбутньої коаліції кандидатури для розгляду можливості їх делегування до складу нового Кабінету Міністрів України.

А. Яценюк нагадав, що два тижні тому він публічно звернувся до всіх політичних сил демократичного табору подати кандидатури до складу уряду.

Глава уряду наголосив, що його принципова позиція – це необхідність «солідарної відповідальності всіх політичних сил за виконання реформ і долю країни»: «Абсолютно прийнятним і правильним є те, коли кожна політична сила, яка підписує угоду про коаліцію, представляє себе не тільки у Верховній Раді, а й делегує своїх представників до Кабінету Міністрів України».

«Переконаний, що всі готові нести відповідальність за країну, і ніхто в парламенті не відсидиться, а потім не буде розказувати про новий злочинний уряд. Всі йшли для змін, тому важливо, щоби такі зміни виконувалися конкретними людьми», – сказав він.

«Основне – це публічність. Кожне прізвище, кожна кандидатура, кожна людина, делегована політичною партією, – на всенародне обговорення. Попередніх варіантів, коли в стінах парламенту за п'ять хвилин перед голосуванням роздавалися прізвища людей, які будуть міністрами і відповідати за долю держави, – при моєму керівництві урядом не буде. Цей уряд був затверджений на Майдані, новий уряд повинен бути затверджений з огляду на принципи, за які боролися на Майдані», – наголосив А. Яценюк.

Оскільки пропозицій із кандидатурами до складу уряду від політичних сил не надійшло, глава уряду звернувся до політичних партнерів, які отримали більшість у новій Верховній Раді, розглянути можливість делегування до уряду наступних осіб. Посаду віце-прем'єр-міністра – міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства, на переконання А. Яценюка, має обіймати В. Гройсман: «Він розпочав підготовку процесів децентралізації в країні. На нього була покладена низка надскладних завдань, в тому числі і штаб щодо розслідування авіакатастрофи МН-17, і антикризові штаби. Він себе

zareкомендував як достойна і фахова людина».

А. Яценюк нагадав, що уряд вважає основними точками зростання української економіки енергетичний і аграрний сектори. Він підкреслив, що для забезпечення розвитку АПК в уряді необхідно створити посаду віцепрем'єр-міністра і запропонував делегувати на цю посаду І. Мірошніченка із партії «Самопоміч». Глава уряду зазначив, що І. Мірошніченко працював в компанії «Каргілл», «володіє іноземними мовами, фахова людина на аграрному ринку».

Глава уряду звернувся до партнерів із «Батьківщини» делегувати на посаду віцепрем'єр-міністра з гуманітарних питань І. Жданова: «Ігор Жданов пройшов весь Майдан. Він кандидат наук, працював у низці дослідницьких і експертних центрів, у Раді національної безпеки і оборони».

Посаду міністра внутрішніх справ, на переконання А. Яценюка, має обіймати А. Аваков: «Саме під його керівництвом сформована Національна гвардія, започаткована реформа Міністерства внутрішніх справ України. Вважаю, що Арсен Борисович повинен завершувати те, що розпочав, на посаді міністра внутрішніх справ».

Щодо очільника Міністерства фінансів, А. Яценюк зазначив: «Міністр фінансів має відповідати за фінанси держави, а не фінанси партій. Саме тому на посаду міністра фінансів України пропонується технократ, який зараз проводить перемовини з Міжнародним валютним фондом і обіймає посаду заступника міністра фінансів, – В. Лісовенко».

На посаду міністра юстиції України запропоновано кандидатуру П. Петренка: «Він розпочав реальні зміни в Міністерстві юстиції, викорінена корупція в реалізації арештованого майна, запроваджені прозорі тендери, змінена система реєстрації майна. Підготовлені і внесені до парламенту необхідні зміни до законодавства щодо правової і судової реформи».

А. Яценюк звернувся до „Блоку Петра Порошенка” делегувати на посаду очільника Міністерства аграрної політики та продовольства Л. Козаченка: «Досвідчений фахівець, його знають у світі. Він знає, що таке світова аграрна політика і продовольча безпека».

На посаду міністра економічного розвитку і торгівлі від „Блоку Петра Порошенка” пропонується делегувати Д. Шимківа, який відповідає за підготовку плану реформ в Адміністрації Президента: «Стратегія-2020, яка була за презентована Президентом, може бути дуже доброю основою для подальших довгострокових реформ».

На посаду міністра освіти і науки А. Яценюк запропонував делегувати С. Квіта від „Блоку Петра Порошенка”: «Ми разом готували закон про вищу освіту, цей закон прийнятий, і зараз почалася процедура його імплементації. На порядку денному закони про дошкільну, середню освіту і загальний закон про освіту. Протягом останніх декількох місяців багато в Міністерстві що зроблено, і Сергій Миронович може зреалізувати зміни в системі освіти».

На пост керівника Міністерства енергетики та вугільної промисловості пропонується кандидатура голови правління НАК «Нафтогаз України» А. Коболева – «технократа, англійського, який себе зарекомендував у

реформуванні НАК «Нафтогаз України»: «Ми разом з ним почали реверс газу, зробили ті кроки в реформі паливно-енергетичного комплексу, про які два десятки років тільки говорили, але, на жаль, нічого не було зроблено. Але ще більше треба зробити».

А. Яценюк повідомив, що на пост міністра культури пропонується кандидатура Є. Нищука: «Це людина з відкритим серцем, український патріот, який далі повинен розвивати українську культуру на посаді міністра».

Щодо кандидатури на посаду міністра охорони здоров'я, глава уряду сказав: «На поточному етапі іншого, ніж Василя Лазоришинця, я не бачу. Він оперуючий хірург, за останніх декілька десятків днів почав робити те, що не робилося місяцями відстороненим міністром. Він їздить до зони АТО і робить все, що необхідно, аби забезпечувати медицину».

А. Яценюк запропонував, аби „Блок Петра Порошенка” розглянув питання делегування П. Розенка на посаду очільника Міністерства соціальної політики: «Протягом роботи в парламенті у нас було багато цікавих, фахових, гострих дискусій з приводу реформування системи соціального забезпечення та нової якості соціальної політики. Ця людина вносила багато пропозицій. Він вміє критикувати, але вміє й пропонувати. У нього вже є досвід роботи в уряді на посаді першого заступника міністра».

«Щодо міністра молоді і спорту вважаємо, що це повинна бути людина, яку знає весь світ – перший чемпіон світу з плавання в незалежній Україні Денис Силантьєв. Хотів би звернутися до Радикальної партії з приводу можливості його делегування до складу нового Кабінету Міністрів України», – підкреслив глава уряду.

А. Яценюк також звернувся до партії «Самопоміч» розглянути питання щодо делегування до нового складу уряду на посаду міністра екології та природних ресурсів Г. Гопко: «У цьому Міністерстві треба провести всеохоплюючі реформи, адже, на жаль, це одне з тих Міністерств, де сконцентрована корупційна складова, неефективний менеджмент. Ганна Гопко займається реформами і в 2009 році захистила дисертацію щодо екологічної публіцистики».

Що стосується кандидатур на посади міністра оборони та міністра закордонних справ, які відповідно до Конституції України вносяться Президентом України, А. Яценюк наголосив: «Як лідер політичної сили хочу заявити, що ми готові підтримати кандидатури Президента України. Чинний міністр оборони С. Полторак та чинний міністр закордонних справ П. Клімкін отримують всеохоплюючу підтримку нашої політичної сили, адже процедура передбачає обов'язкове голосування в стінах Верховної Ради».

Окреме дуже важливе питання, за словами глави уряду, – це інформаційна безпека і інформаційна політика: «Вважаю, що на базі Держкомтелерадіо повинна бути сформована потужна інституція, яка б забезпечувала проведення проукраїнської інформаційної політики, як всередині держави, так і назовні. Просив би „Блок Петра Порошенка” розглянути питання щодо призначення на керівника Держкомтелерадіо Ю.

Стеця».

А. Яценюк зазначив, що потрібно провести дискусію стосовно кандидатури на посаду міністра інфраструктури. Щодо посади віце-прем'єр-міністра України з питань європейської інтеграції, глава уряду зазначив, що «має думку запросити на цю посаду одного з європейських лідерів, які привели країну до членства в Європейському Союзі». Остаточне рішення щодо цього буде оголошене після завершення перемовин.

Глава уряду підкреслив, що питання формування уряду має узгоджуватися всіма членами коаліції: «Не може бути свавілля ні Прем'єр-міністра, ні Президента, ні будь-якої політичної партії. Єдність – це коли одне одного чують і разом приймають рішення».

Озвучений список, за словами А. Яценюка, – «це початок публічної дискусії»: «Ні в кого немає абсолютного права чи абсолютної правди. Але я звертаюся до всіх: у нас немає часу, треба терміново формувати уряд», – підкреслив він.

«Рецепт успіху країни в єдності Президента, уряду і парламенту. І відповідальності Президента, уряду і парламенту перед українським народом. Люди свою роботу зробили – нам всім дали мандат. І разом із цим мандатом нам вручили відповідальність за долю держави. Звертаюся до всіх політичних сил невідкладно виконати наш обов'язок перед країною, швидко сформувати коаліцію, сформувати уряд – і до роботи», – сказав глава уряду.

Відповідаючи на запитання щодо кандидатури на посаду Голови Верховної Ради України, А. Яценюк сказав: «Повинна бути єдність всіх трьох інститутів (Президента, уряду і парламенту – ред.). Я об'єктивно вважаю, що Олександр Валентинович найбільш професійний спікер. Але я так само об'єктивно вважаю, що питання Голови Верховної Ради повинно бути обговорене всіма членами коаліції. Це чесно і справедливо» (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2014. – 14.11).

***

Прем'єр-міністр України А. Яценюк вважає найбільш прийнятним женевський формат консультацій (на рівні Україна – ЄС – США – Росія) для вирішення кризи в українсько-російських відносинах..

«Окрім різного роду двосторонніх і багатосторонніх консультацій, женевський формат ми вважаємо одним із ключових і найбільш прийнятних для вирішення кризи в українсько-російських відносинах», – заявив він після зустрічі з міністром закордонних справ Німеччини Ф.-В. Штайнмаєром у вівторок, 18 листопада.

А. Яценюк наголосив на важливості зустрічі з главою МЗС Німеччини напередодні його візиту до Російської Федерації. Прем'єр-міністр України підкреслив, що уряд цінує роль Федерального канцлера Німеччини А. Меркель і міністра закордонних справ Німеччини «в спробах врегулювати конфлікт, який загрожує не тільки Україні, а й світовому порядку і світовій безпеці». Водночас А. Яценюк підкреслив, що Мінська угода, яка виконується Україною, «грубо порушується російською стороною»

***

Уряд України готовий відкрити норвезьким компаніям можливість інвестувати в українську ГТС.

«Якщо норвезькі компанії енергетичного сектору готові інвестувати в українську газотранспортну систему, уряд України готовий подати спеціальний законопроект, який дасть змогу не тільки компаніям з ЄС та США, а й норвезьким компаніям прямо інвестувати в українську ГТС та газосховища», – наголосив Прем'єр-міністр України А. Яценюк під час Норвезько-Українського бізнес-форуму в Києві у вівторок, 18 листопада.

Норвезько-Український бізнес-форум пройшов у рамках першого офіційного візиту до України Прем'єр-міністра Норвегії Е. Солберг. А. Яценюк зазначив, що цей візит – «сильний сигнал солідарності для українського народу», і підкреслив, що уряд України цінує підтримку Норвегії.

Глава уряду України наголосив на важливості співпраці між українськими та норвезькими компаніями. Він нагадав, що Україна підписала угоду про вільну торгівлю з норвезькими партнерами, проте, на переконання А. Яценюка, рівень взаємних інвестицій між Україною та Норвегією «може бути набагато вищий».

За його словами, одним із викликів, але водночас і одним із головних рушіїв для української економіки є енергетика: «Ми дуже цінуємо рівень двостороннього співробітництва між державною компанією НАК «Нафтогаз України» та компанією Statoil, яка є одним зі світових лідерів у постачанні енергоносіїв. Угода, підписана минулого місяця, – це чіткий знак нашої відданості новій енергетичній політиці, відданості України щодо імплементації Третього енергетичного пакету і чудове поле для нашої співпраці». Прем'єр-міністр України нагадав, що український парламент ухвалив внесений урядом закон, який дозволяє компаніям з ЄС та США інвестувати в модернізацію та експлуатацію української газотранспортної системи: «Якщо норвезькі компанії енергетичного сектору готові інвестувати в українську ГТС, уряд готовий подати спеціальний законопроект, який дасть змогу не тільки компаніям з ЄС та США, а й норвезьким компаніям прямо інвестувати в українську ГТС та газосховища (Королівство Норвегія не є членом ЄС. – Ред.)».

«Досвід, який ми отримали у співпраці зі Statoil – дуже важливий і позитивний. Очікуємо, що норвезькі компанії будуть партнерами й інвесторами в енергетичній сфері», – додав А. Яценюк..

Він також підкреслив, що для України може бути важливим «один із ключових проектів у Європі» – Балтійський трубопровід: «Якщо ви відновите цей проект, і норвезькі компанії разом із нашими польськими друзями збудують цей трубопровід, який може транспортувати до 8 млрд. кубічних метрів норвезького природного газу до Польщі та, власне, до України, – це може кардинально позитивно диверсифікувати

енергопостачання до України і збільшити нашу енергетичну незалежність».

Другий рушій української економіки та сфера для українсько-норвезької співпраці, за словами А. Яценюка, – це сільське господарство. За його словами, український аграрний сектор – єдиний, який показав до 16% зростання.

«Ще одна хороша новина – Україна піднялася в рейтингу ведення бізнесу на шість пунктів. Ми очікували до -10% падіння ВВП, але воно може бути до -7%», – додав глава уряду.

Він наголосив, що «основна перешкода в тому, аби зробити українську економіку більш стабільною, процвітаючою та більш привабливою», – це війна: «Росія, яка розв'язала війну з Україною, не дотримується Мінських домовленостей. Режим перемир'я, яке ми з усіх сил намагалися встановити низку разів, завжди порушується очолюваними Росією терористами», – підкреслив А. Яценюк.

Він повідомив, що тривають коаліційні переговори: «Переконані, що коаліційна угода буде підписана якомога швидше, і новий уряд докладе всіх зусиль для стабілізації економіки, виконання всіх вимог, встановлених МВФ, Світовим банком та іншими міжнародними фінансовими інституціями. Новий уряд має впровадити жорсткі реформи, які ми уже розпочали шість місяців тому, і прокласти шлях до економічної стабільності, якої ми очікуємо досягнути в 2016 році» (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2014. – 18.11).

***

Прем'єр-міністр України А. Яценюк прийняв новопризначеного віце-президента Європейської комісії з питань енергетичного союзу М. Шевчовича, який прибув до України зі своїм першим закордонним візитом.

Глава уряду відзначив солідарність позицій України і Європейського Союзу в питанні енергетичної безпеки, наголосивши на важливості подальшої спільної роботи для диверсифікації джерел постачання енергетичних ресурсів.

Серед пріоритетів спільної роботи зі стороною ЄС, які обговорили А. Яценюк і М. Шевчович, – імплементація положень Третього енергетичного пакету, спільна модернізація та управління українською газотранспортною системою, а також інвестиції у збільшення внутрішнього видобутку енергетичних ресурсів в Україні (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2014. – 14.11).

***

Прем'єр-міністр України А. Яценюк звертається до РНБО щодо введення санкцій, зокрема заборони торгівельних операцій з Росією. Про це він заявив під час дискусії щодо енергетичної безпеки України у програмі «Шустер Live» на Першому національному телеканалі в п'ятницю, 14 листопада.

Глава уряду підкреслив, що Кабінет Міністрів не виділяє бюджетних коштів на закупівлю вугілля в Росії, проте приватні компанії почали купувати вугілля в РФ.

А. Яценюк нагадав, що кілька місяців тому уряд вніс на розгляд РНБО проект документа про введення санкцій: «Знову звертаюся до Ради національної безпеки і оборони. Весь світ санкції ввів, пора вже і Україні ввести санкції, щоб визнати Росію країною-агресором і продемонструвати на весь світ, що ми так само боремось за свій національний інтерес, як американці і європейці борються за нас».

Він пояснив ситуацію, яка склалася із забезпеченням країни вугіллем. Глава уряду повідомив, що зараз залишки вугілля на електростанціях становлять 1,6 млн тонн – майже вдвічі менше, ніж в той самий період минулого року.

За його словами, причин декілька. Зокрема, 36 шахт, які знаходяться в зоні АТО, «які захопили російські бандити», не поставляють вугілля: «З цих 36 шахт фактично тільки 9 шахт можуть працювати з певним прибутком. Значну частину шахт вже затоплено взагалі. Тобто ми їх не можемо запустити».

Марки вугілля, які видобуваються на цих шахтах, за словами глави уряду, видобувають лише в Україні, США, Австралії, Південно-Африканській Республіці і Росії, тому уряд прийняв рішення терміново почати закупівлю вугілля в ПАР, вартість якого, зокрема через вартість фрахту та портових послуг, дещо вища за ціну російського та українського вугілля.

Проте, наголосив Прем'єр-міністр, «коли правоохоронні органи на весь світ заявили, – правда, потім не довели, – що перевіряється купівля вугілля, Росія зразу потерла руки, тому що ПАР відмовилася поставляти вугілля».

А. Яценюк підкреслив, що зараз в Україні є два варіанти: «Або купувати в Росії, або в «ЛНР» і «ДНР».

«Зрозуміло, що неможливо сідати на російську голку, як ми сиділи на російській газовій голці. Вони почнуть з того, що вугілля продадуть по 80, через місяць – по 85, а потім – 90. А коли температура знизиться і ми почнемо споживати ще більше вугілля, вони скажуть – вугілля немає», – наголосив А. Яценюк.

Він назвав купівлю вугілля в так званих ЛНР і ДНР злочином: «Це фінансування тероризму. Я усвідомлюю, що це вугілля дешевше. Але вони беруть ці гроші, а потім купують зброю і стріляють в наших хлопців».

А. Яценюк нагадав, що звернувся до Служби безпеки України розслідувати питання переділу вугільного ринку: «Це зараз питання національної безпеки. І сподіваюсь, що СБУ в найкоротші терміни дасть відповідь по всіх питаннях з приводу переділу вугільного ринку».

«Хочуть переділити вугільний ринок, хтось хоче руки нагріти. Тому прозорі контракти, хай іноземні аудиторі перевіряють. Це ключовий елемент, як повинен працювати уряд», – сказав А. Яценюк.

Стосовно забезпечення газом, А. Яценюк підкреслив: «Росія сподівалася,

що ми просто здамося, як здавалися всі попередні уряди. Тут треба було проявити позицію. Ризики були дуже високі. Ми подали проти Росії два позови, почали переговори з Європейським Союзом, нам допомогли США. 60 % газу, який купували в Росії, ми замінили на газ з ЄС».

А. Яценюк також нагадав, що уряд відмовився від пропонуваної президентом РФ знижки на газ: «Тоді в мене була дискусія з дуже потужними європейськими лідерами. Мене переконували, що треба погодитися на пропозицію Путіна. Я сказав, що не підпишу ще одну «газову угоду». Якщо ми разом – тристоронній договір, але остаточна ціна тільки на підставі судового рішення. Чотири місяці попрацювали – і ми отримали тимчасову угоду».

А. Яценюк назвав цю угоду «прийнятною для України»: «Вона нам дає можливість пережити зиму. Це те, про що я найбільше турбувався. Холодно, якщо системи замерзнуть, їх потім не розморозиш. Це ми також пройшли».

Щодо ціни газу, глава уряду нагадав, що Росія спочатку пропонувала встановити вартість газу на рівні 500 дол. США, потім – 385 дол. США: «Зараз у зв'язку з тим, що ми прив'язалися до ціни на нафту, ціна в цьому кварталі 378 доларів, в першому кварталі наступного року – 365 доларів. А по рішенням суду буде ще дешевше. По ціні ми також зекономили» (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 15.11*).

***

Нацбанк має невідкладно навести порядок у валютному контролі. На цьому наголосив Прем'єр-міністр України А. Яценюк у програмі «Шустер Live» на Першому національному телеканалі в п'ятницю, 14 листопада.

«Надходження доларів в країну є. Імпорт зменшився на 30 % – менше купують машин, різних імпорتنих товарів. Це означає, що, в принципі, в нас є можливість для стабілізації валюти», – підкреслив глава уряду.

А. Яценюк зазначив, що як Прем'єр-міністр не може коментувати дії Нацбанку – адже Національний банк є незалежною установою, яка самостійно приймає всі рішення, – але вважає за необхідне пояснити українцям, що відбувається з валютним курсом.

Він підкреслив, що на сьогодні знято понад 20 % депозитів – 126 млрд грн: «Люди бачать, що в країні війна. Людині страшно, вона йде в банк, знімає гривню чи долар, всі гривні міняє на долари, а долари складає в ячейках банків – це стосується в першу чергу великих депозитних вкладів. І чекають, коли ситуація стабілізується».

У цей же час, при такому валютному курсі, який встановився зараз, неможливо повертати банківські кредити: «У банку грошей немає. І з огляду на це виникає криза ліквідності й ситуація, коли війна, спекуляції на валютному ринку і паніка довели курс до 16-ти».

«Чи є вихід з ситуації? Так, є. В першу чергу Національний банк зобов'язаний невідкладно навести порядок у валютному контролі. Що таке валютний контроль? Це – на що купують долари, куди і за що їх відправляють», – підкреслив А. Яценюк (*Урядовий портал*

(www.kmu.gov.ua). – 2014. – 15.11).

***

Кабинет Министров Украины ввел государственное регулирование цен на лекарственные средства и изделия медицинского назначения (ИМН), создав равные условия для ценообразования лекарств отечественного и иностранного производства. Как сообщила пресс-служба Министерства здравоохранения Украины, соответствующее постановление правительства принято на заседании Кабмина в среду.

Согласно тексту документа, с 1 января 2015 г. предельные торговые розничные надбавки на лекарственные средства, включенные в Национальный перечень основных лекарственных средств и ИМН (кроме наркотических, психотропных лекарственных средств, прекурсоров и медицинских газов), и обязательный минимальный ассортимент социально-ориентированных лекарств и ИМН для аптечных учреждений, будут составлять от 10 до 25 %.

По данным Минздрава, в настоящее время размер торгового розничных надбавок на отечественные лекарства, оптово-отпускная цена которых ниже 12 грн за одну упаковку, составляет от 0,3 % до 169,5 %.

Минздрав ожидает, что принятие данного постановления «позволит увеличить экономическую доступность недорогих отечественных лекарств для малообеспеченных слоев населения и создать равные условия применения государственного регулирования цен на лекарства, как для иностранного, так и отечественного производителя» ([Минфин.com.ua](http://minfin.com.ua)) (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 14.11).

***

17 листопада віце-прем'єр-міністр України – міністр регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства В. Гройсман провів зустріч з доповідачем Комітету ПАРЄ з питань міграції, біженців та переміщених осіб Дж. Шеріданом.

В. Гройсман подякував Парламентській асамблеї Ради Європи за чітку позицію підтримки України і засудження російського військового втручання. Дж. Шерідан високо оцінив програму українського уряду щодо компенсації тимчасово переміщеним особам витрат на найм житла, а також повідомив про плани відвідати різні області України і проаналізувати умови проживання переселенців.

Учасники зустрічі обговорили стан справ з організації роботи із внутрішньо переміщеними особами, а також окреслили коло питань, що потребують фінансової підтримки з боку міжнародної спільноти, серед яких – відновлення життя на звільнених територіях, відбудова зруйнованої інфраструктури, фінансування гуманітарних питань ([Урядовий портал](http://www.kmu.gov.ua)) (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 14.11).

***

Український уряд працює над розробкою механізму, що передбачає компенсацію зруйнованого житла громадянам, які проживають на звільнених від терористів територіях Сходу країни або ж повертаються у рідні домівки.

Про це повідомив віце-прем'єр-міністр України – міністр регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства В. Гройсман голові відділу з надзвичайних ситуацій, безпеки і постачання Управління Верховного Комісара ООН у справах біженців Т. Морель під час обговорення з представниками ООН ситуації з вирішенням проблем внутрішньо переміщених осіб.

У свою чергу Т. Морель запевнила, що ООН готова допомагати Україні, і акцент буде зроблено саме на грошовій допомозі. Наразі Постійний координатор системи ООН Н. Уокер повідомив про роботу ООН над стратегічним планом реагування для України, який буде готовий найближчим часом. «Цей план буде інтегрований у глобальний план з гуманітарного реагування ООН на 2015 рік», – сказав представник ООН (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 17.11*).

***

Підписання угоди між урядом Японії, урядом України та Програмою розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН) щодо проекту, спрямованого на відновлення критично важливої інфраструктури на пост-конфліктних територіях Сходу України, в рамках якої уряд Японії виділяє 5,8 млн дол. США – це один з конкретних кроків до відновлення територій Донбасу, які знаходяться під контролем української влади. Про це 13 листопада під час підписання угоди сказав віце-прем'єр-міністр України – міністр регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства В. Гройсман.

«Це питання соціальної адаптації, зміни ситуації щодо надання соціальних послуг – охорони здоров'я, охорони дитинства, допомоги людям з обмеженими фізичними можливостями, дітям, відбудови закладів дошкільної та шкільної освіти. Ми будемо радитись з громадами територій і визначатися у пріоритетності відновлення саме об'єктів соціального значення», – підкреслив В. Гройсман.

Він зазначив, що у рамках нещодавно затвердженого урядом Плану відновлення Донбасу, яким передбачені заходи для відновлення нормального життя і стабілізації ситуації на звільнених територіях, український уряд прийняв рішення про виділення перших 300 млн грн.

«Сьогодні ми даємо чіткий сигнал, що перші угоди, які підписані, будуть реалізовані на ті цілі, яких очікують люди на території Донецької і Луганської областей», – сказав віце-прем'єр-міністр.

Його слова підтвердив Н. Вокер, координатор системи ООН, Постійний Представник ПРООН в Україні, наголосивши, що люди на Сході мають високі очікування щодо роботи українського уряду та міжнародної спільноти

над відбудовою територій, які постраждали.

«Люди визнають необхідність нагальної короткострокової гуманітарної допомоги, але також вони визнають той факт, що необхідно впроваджувати довгострокову роботу, відновлювати інфраструктуру, заводи, фабрики, робочі місця», – сказав Представник ПРООН в Україні.

У свою чергу Ш. Сумі, Надзвичайний та Повноважний Посол Японії в Україні, висловив жаль з приводу того, що, незважаючи на Мінські мирні домовленості, протистояння на Донбасі продовжується, від чого страждає велика кількість людей.

«Допомогу буде використано на реконструкцію шкільних будівель та якнайшвидше відновлення закладів соціального обслуговування, у тому числі лікарень», – наголосив Посол Японії. Він зазначив, що Японія буде поруч з Україною у цей нелегкий час і продовжуватиме надавати допомогу і підтримку (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2014. – 14.11).

***

Міністр аграрної політики та продовольства України І. Швайка зустрівся з новопризначеним радником з торгово-економічних питань при посольстві КНР в Україні Л. Цзюнем.

Зокрема, мова йшла про поглиблення співпраці між двома країнами та продовження спільної роботи над інвестиційними проектами на території нашої країни.

«Китай – один з наших стратегічних партнерів. Наша співпраця будується виключно на чесних відносинах. Зі свого боку ми гарантуємо підтримку та участь у вирішенні будь-яких питань на державному рівні», – сказав І. Швайка та додав, що сьогодні одним з пріоритетних питань у нашій співпраці є виконання всіх умов зернового контракту з КНР.

Зі свого боку Л. Цзюнь подякував міністру за особисту зустріч та висловив сподівання, що країни продовжать та поглиблюють продуктивну та якісну роботу у сфері сільського господарства (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2014. – 14.11).

***

З метою спрощення порядку відкриття бізнесу та задля покращення інвестиційного клімату й підвищення позиції України у рейтингу «Doing Business» Міністерство економічного розвитку і торгівлі України розробило проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення порядку відкриття бізнесу».

Процес відкриття бізнесу в Україні може займати від 18 до 21 дня і передбачає такі процедури: реєстрація суб'єкта господарювання державним реєстратором, реєстрація платника податку на додану вартість, відкриття рахунку в банку, сповіщення податкових органів про відкриття рахунку.

Законом України від 15.04.2014 № 1206 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення порядку відкриття бізнесу» створені правові умови для широкого застосування електронних технологій

при реєстрації підприємств. Проте строки здійснення реєстраційних процедур не зазнали суттєвих змін. Задля усунення цих недоліків Мінекономрозвитку пропонує внести зміни до законодавчих актів, якими встановлено загальні вимоги до відкриття бізнесу.

Ознайомитись із запропонованими змінами до законодавства й узяти участь в обговоренні можна на офіційному сайті Мінекономрозвитку у рубриці «Обговорення проектів документів» (*Урядовий портал* (www.kmu.gov.ua)). – 2014. – 14.11).

***

У Міністерстві освіти та науки за ініціативи заступника міністра освіти і науки П. Полянського відбулося засідання робочої групи щодо розвантаження надмірно ускладнених навчальних програм для початкової школи. Принципово ж нові програми розроблятимуться у контексті вже нового освітнього законодавства.

За словами П. Полянського, через надмірне навантаження, ні науково, ні дидактично не виправдане, у школі діти втрачають мотивацію до навчання, а вчителі – до викладання. До того ж, програми нерідко передбачають такі вимоги до дітей, які значно перевищують параметри Держстандарту початкової освіти. До цього додається велика кількість предметів, багато з яких – «одногодинні»; чи не кожного уроку вчитель змушений навчати дітей новій темі. Адже головне завдання педагога у початковій школі – зацікавити та навчити школяра, а не «вчитати» запланований матеріал.

Подолання такого стану – не примха МОН, а запит громадянського суспільства.

З огляду на те, що невдовзі стартуватиме конкурс рукописів підручників для 4-го класу, найбільш нагальним у часовому вимірі є наведення ладу з програмами саме для цього класу. Неприпустимо, наголосив П. Полянський, допустити ні появи на шкільних партах підручників, укладених до надмірно ускладнених програм, ні ситуації, коли програми і зміст підручників відрізнятимуться.

Під час засідання робоча група обговорила на перспективу можливості інтегрувати зміст ряду предметів, щоб скоротити кількість уроків у розкладі школяра.

Передбачається упродовж листопада здійснити весь комплекс робіт, пов'язаних із «розвантаженням» програм (*Урядовий портал* (www.kmu.gov.ua)). – 2014. – 14.11).

***

Підписано Меморандум про взаєморозуміння між Урядовим уповноваженим з питань етнопонаціональної політики та Європейським центром з питань меншин.

17 листопада в Будинку уряду України Урядовий уповноважений з питань етнопонаціональної політики Г. Друзенко підписав Меморандум про взаєморозуміння з Європейським центром з питань меншин. Від імені

Центру Меморандум підписала директорка д-р Т. Маллой.

Сторони «визнають цілі та професійні стандарти один одного та поділяють концепцію взаємної вигоди від інтенсивнішої співпраці сторін на цілі підтримки діяльності обох інституцій. Урядовий уповноважений та ЄЦПМ вирішили співпрацювати у низці сфер, що стосуються захисту етнічних і національних меншин, промоції міжетнічного діалогу, соціальної інтеграції етнічних та національних меншин, сприяння рівності, етнокультурній розмаїтості та зміцненню потенціалу громадянського суспільства», - сказано в Меморандумі.

Конкретними сферами співпраці між сторонами будуть:

- обмін ідеями через проведення спільних заходів та публікацій,
- проведення спільних заходів, зокрема семінарів, круглих столів, презентацій та виставок,
- поширення інформації про передовий досвід та досягнення в політиці етнокультурного розмаїття,
- розробка нових програм академічних та орієнтованих на формування політики досліджень і публічних дискусій,
- пошук спільних стратегій з питань меншин у міжнародних відносинах,
- заохочення і поглиблення нових навчальних ініціатив,
- сприяння проведенню ознайомчих візитів та наукових і експертних обмінів,
- навчання та підготовка, коли це можливо,
- співпраця між бібліотеками та обмін публікаціями (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 14.11).*

ПОЛІТИКА

Партия «Блок Петра Порошенко» обнародовала «Рабочий текст коалиционного соглашения, сообщает УНН.

Как известно, над этим документом партия «Блок Петра Порошенко», Объединение «Самопомощь», Всеукраинское объединение «Батьківщина», партия «Народный фронт» и Радикальная партия О. Ляшко работали в течение двух недель.

Напомним, в партии «Блок Петра Порошенко» заявляли, что будущие фракции 14 ноября парафируют проект коалиционного соглашения (*Українські Національні Новини (http://www.unn.com.ua). – 2014. – 15.11).*

***

В тексте коалиционного соглашения отсутствует обязательство об отмене депутатской неприкосновенности, которое ранее было прописано. Об этом в своем Фейсбуке написал кандидат в народные депутаты от партии «Самопомощь» Е. Соболев, передает УНН.

«Вот вокруг этих решений мы планируем объединиться в парламенте.

Это пока – только проект. Мы договорились его подписать только после выслушивания Вашей критики, предложений и идей. А я в это время выясню, почему и благодаря кому из документа исчезло обязательство отменить нашу неприкосновенность. Хотя в понедельник представители и «Блока Порошенко», и «Народного фронта», и Радикальной партии, и «Батьківщини» согласились, что такое обязательство должно быть вписано в соглашение», – написал Е.Соболев.

Как сообщал УНН, рабочий вариант коалиционного соглашения был опубликован на сайте партии «Блок Петра Порошенко».

Полный текст коалиционного соглашения должны доработать в начале следующей недели (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 15.11).

***

В рабочем варианте коалиционного соглашения предлагается сократить количество налогов до 9. Об этом говорится в тексте соглашения, которое обнародовано на сайте партии «Блок Петра Порошенко», передает УНН.

В частности, предлагается установить такой перечень налогов: на прибыль, на добавленную стоимость, на доходы физлиц, акцизный сбор, рентный платеж, налог на недвижимость (в том числе земельные участки), экологический налог, единый налог (в том числе фиксированный сельскохозяйственный налог), пошлина.

Как сообщал УНН, рабочий вариант коалиционного соглашения был опубликован на сайте партии «Блок Петра Порошенко».

Полный текст коалиционного соглашения должны доработать в начале следующей недели (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 15.11).

***

Участники коалиционных переговоров предусматривают в рабочем варианте коалиционного соглашения отмену внеблокового статуса Украины. Об этом говорится в тексте, обнародованном на сайте партии «Блок Петра Порошенко», передает УНН.

Согласно тексту, коалиционное соглашение предусматривает разработку и принятие новых редакций, стратегий национальной безопасности, Военной доктрины с учетом изменений в военно-политической обстановке вокруг Украины (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 15.11).

***

Коалиционное соглашение содержит положения о новом военно-административном делении Украины и просмотре расположения мест постоянной дислокации частей Вооруженных сил Украины. Об этом говорится в рабочем варианте коалиционного соглашения, которое

обнародовано на сайте «Блок Петра Порошенко», передает УНН.

«Утверждение нового военно-административного деления Украины. Восстановление военной инфраструктуры, просмотр расположения мест постоянной дислокации соединений и частей Вооруженных сил (утверждение нового Плана дислокации Вооруженных сил), в частности, с целью постоянной военной присутствия на Востоке государства», – сказано в тексте рабочего варианта коалиционного соглашения.

Также на базе военных городков предлагают формировать систему автономных военных баз с необходимой инфраструктурой для размещения воинских частей и с фондом служебного жилья и социально-бытовой инфраструктурой для военнослужащих и членов их семей (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 15.11).

***

Рабочий проект коалиционного соглашения предусматривает реформирование Вооруженных сил Украины и создание Украинской военной организации, сообщает УНН со ссылкой на текст документа.

«Принятие новых документов оборонного планирования с учетом современных военных вызовов и угроз национальным интересам и приобретенного боевого опыта в АТО», – говорится в документе.

Участникам коалиции предлагается принять меры по совершенствованию системы мобилизации путем создания необходимой численности военкоматов и их работников, а также созданию на базе Единого государственного реестра, как его составляющей, – Единого государственного реестра военнообязанных лиц с соответствующей степенью защищенности, ведение которого поручить Главному управлению оборонного и мобилизационного планирования ГШ ВСУ.

Кроме того, предлагается ликвидировать Общество содействия обороне Украины и создать на его материальной базе военно-патриотическую организацию – Украинскую военную организацию, которая станет базой для формирования и подготовки сил территориальной обороны (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 15.11).

***

Политсовет партии «Батьківщина» принял решение о вхождении фракции в демократическую коалицию Верховной Рады VII созыва. Об этом сообщает пресс-служба партии в понедельник, 17 ноября. По словам лидера партии Ю. Тимошенко, «Батьківщина» должна стать неотъемлемой частью коалиции без каких-либо условий и оговорок (<http://korrespondent.net/vibory2014/3445008-batkyvschyna-voidet-v-koalytsyui-polytsovet-partyu>).

Также политсовет «Батьківщини» решил в первоочередном порядке внести на рассмотрение парламента пакет законопроектов по социальной защите граждан и по борьбе с коррупцией и олигархией. По словам Ю. Тимошенко, первым решением парламента должна быть отмена

президентской, депутатской и судейской неприкосновенности. «Но из всех приоритетов нам нужно освободить Надежду Савченко», – подчеркнула Ю. Тимошенко (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 17.11).

***

Реанимационный пакет реформ предлагает свои правки в коалиционное соглашение.

Эксперты Реанимационного пакета реформ (РПР) подготовили перечень правок в коалиционное соглашение. Об этом УНН сообщает со ссылкой на пресс-службу РПР.

«На днях был представлен обновленный вариант текста коалиционного соглашения. Несмотря на то, что эксперты Реанимационного пакета реформ подали свои предложения в текст и представили их всем участникам коалициады, анализ документа демонстрирует ряд «белых пятен» в сфере внедрения жизненно важных реформ. Без ряда важных правок коалиционное соглашение не сможет быть главным политическим документом, который будет задавать ритм и вектор работы парламенту и правительству», – говорится в сообщении (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 17.11).

***

На саміті G-20 Президент США Б. Обама, прем'єр-міністри Японії та Австралії С. Абе і Т. Ебботт виступили зі спільною заявою проти дестабілізації ситуації в Україні. Про це УНН повідомляє з посиланням на агенцію France-Presse.

Лідери трьох країн вважають відповідальним за ситуацію в Україні російське керівництво.

«У своїй заяві лідери трьох країн засудили дестабілізацію ситуації в Україні та закликали провести прозоре й повноцінне розслідування катастрофи малайзійського Boeing-777 в Донецькій області», – йдеться у повідомленні.

Як повідомляв УНН, напередодні заступник глави МЗС Росії С. Рябков в кулуарах саміту G20 в австралійському Брісбені заявив, що розслідування катастрофи малайзійського Boeing в Україні штучно гальмується не без участі США (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 17.11).

***

Країни G20 затвердили План по боротьбі з корупцією.

План дій по боротьбі з корупцією на 2015-2016 рр. затвердили лідери «Великої двадцятки», які зібралися на саміт G20 в Брісбені. Про це УНН повідомляє з посиланням на РІА «Новини». Також лідери країн G20 ухвалили рішення розширити взаємну правову допомогу та пошук й повернення доходів корупціонерів.

Країни «двадцятки» погодилися не допустити існування «безпечних притулків» для корумпованих посадових осіб. «Ми зобов'язуємося підвищити прозорість державного і приватного секторів, а також бенефіціарного володіння шляхом реалізації Принципів високого рівня «Групи 20» щодо прозорості бенефіціарного володіння», – йдеться в документі (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 16.11).

***

Канцлер Німеччини А. Меркель призвала Запад продовжити переговори з російським президентом В. Путиным, незважаючи на його позицію в українському кризисі. Об этом Меркель заявила в воскресенье, 16 ноября, на пресс-конференции после встречи с Премьер-министром Австралии Т. Эбботом, передает dpa (<http://korrespondent.net/world/3444577-merkel-pryzvala-zapad-prodolzhyt-dyaloh-s-putynum>).

«Важно использовать любую возможность для диалога», – подчеркнула А. Меркель.

Глава правительства ФРГ провела переговоры с В. Путиным в рамках саммита G20, который проходил 15-16 ноября в Австралии. Она отказалась раскрывать детали разговора и отметила только, что обсуждалась ситуация в Украине в целом (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 17.11).

***

Ситуация на южном востоке Украины имеет хорошие шансы на регулирование. Про це заявив президент Росії В. Путін після саміту G20 в Австралії, передає УНН з посиланням на російські ЗМІ.

За словами російського президента, Україна має всі шанси на врегулювання.

«Ситуация в целом, на мой взгляд, имеет хорошие перспективы регулирования, как это не кажется удивительным», – заявил президент России на пресс-конференции за подведением итогов саммита G20 в Брисбене.

Він також зауважив, що на офіційних дискусіях на G20 тема України не піднімалася.

В. Путін наголосив, що на «двадцятці» є спільне розуміння, що санкційні заходи завдають шкоди всім і треба виходити з цієї ситуації (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 17.11).

***

Речник МЗС України Є. Перебийніс позитивно оцінив дії світових лідерів щодо Росії на саміті G20 в австралійському Брисбене, передає УНН.

«Основною ідеєю в Брисбене було «забирайтеся з України». Росіяни вже залишили Австралію. Добре, але недостатньо. Стоп російській агресії», – зазначив він у Twitter.

Нагадаємо, Президент США Б. Обама за підсумками саміту «Великої

двадцятки» заявив, що санкції щодо РФ діють, а нові – можливі за необхідності.

Прем'єр-міністр Великобританії за підсумками саміту підтримав Б. Обаму і заявив, що Європа і США послали російському президентові «чіткий сигнал» про можливість подальшої ізоляції РФ, якщо українську кризу не вдасться врегулювати.

Окрім того, президент Європейської ради Г. ван Ромпей за підсумками саміту G20 заявив, що європейські лідери продовжують наполягати, що виконання Мінських домовленостей є єдиним шляхом для врегулювання кризи в Україні і якщо Росія не дотримуватиметься їх, то тиск на неї продовжуватиметься, однак великого стрибка санкцій не буде.

При цьому президент Єврокомісії Ж.-К. Юнкер висловив надію на те, що «діалог з Росією допоможе поліпшити ситуацію» в Україні (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 16.11).

***

Рада ЄС вітає початок тимчасового застосування важливих частин Угоди про асоціацію між ЄС і Україною (від 1 листопада). Про це йдеться у висновках Ради ЄС з закордонних справ за результатами засідання 17 листопада, передає УНН.

У зв'язку із цим Рада ЄС нагадує, що зміцнений процес реформ, включаючи адекватну підготовку до майбутнього впровадження Розділу IV Угоди про асоціацію, буде надважливим з огляду на політичну асоціацію та економічну інтеграцію України з ЄС.

«Рада закликає український уряд пришвидшити впровадження реформ; вона підтверджує готовність ЄС, у координації з іншими донорами та міжнародними фінансовими інституціями, підтримати впровадження всеохопного пакету реформ, а також відновлення економіки України», – йдеться у висновках (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 17.11).

***

ЄС одобрив розширення санкцій проти сепаратистів, однак ужесточення санкцій проти Росії пока не обговорювалось.

Міністри іноземних справ країн-членів Євросоюзу попросили Європейську службу внешнеполитической діяльності підготувати к концу ноября предложения по расширению списка сепаратистов, против которых необходимо ввести санкции. Об этом сообщает пресс-служба Европейского Совета (<http://korrespondent.net/world/worldabus/3444992-es-odobryl-rasshyrenye-sanktsyi-protyv-separatystov>).

Міністри іноземних справ ЄС в понеділок обговорили, як реагувати на нелегітимні вибори, що відбулися 2 листопада на підконтрольних сепаратистам територіях в Східній Україні.

В ЄС настаивают, что эти выборы не имеют правовой основы. Также министры обговорили пути для запуска реформ в Украине и способы

привлечения России к поиску возможных вариантов разрешения конфликта.

Министры приняли решение расширить „черный список” путем добавления в него пророссийских сепаратистов, которым будет запрещен въезд в Евросоюз, а их активы в ЕС будут заморожены.

Тогда как правительства стран-членов ЕС согласились на введение персональных санкций в отношении пророссийских сепаратистов, они вряд ли приступали к обсуждению новых ограничительных мер против самой России, сообщает Reuters со ссылкой на дипломатов.

Министры по-прежнему не могут договориться о необходимости ужесточения экономических санкций в отношении России, несмотря на заявления НАТО о том, что РФ направила свои танки и войска на восток Украины.

Такие страны ЕС, как страны Балтии, Великобритания, Польша и Швеция последовательно настаивали на более жестких санкциях, тогда как Австрия, Греция и Кипр не поддерживали эту инициативу, отмечает агентство.

Министр иностранных дел Чехии Л. Заоралек заявил, что его страна готова поддержать санкции в отношении сепаратистов, но обсуждение новых экономических санкций против России состоится, скорее всего, только на следующем саммите европейских лидеров 18-19 декабря (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 17.11).

***

Рада ЄС з закордонних справ закликала до активізації переговорів у рамках тристоронньої контактної групи щодо мирного врегулювання ситуації на Сході України. Про це йдеться у висновках Ради ЄС з закордонних справ за результатами засідання 17 листопада, передає УНН.

«Для забезпечення виконання зобов'язань, взятих сторонами в рамках Мінських угод, Рада ЄС підкреслює необхідність активізації переговорів у рамках тристоронньої контактної групи за підтримки представника діючого голови ОБСЄ, і закликає усі сторони, кого це може стосуватися, активно і конструктивно брати участь у цьому процесі», – йдеться у документі (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 17.11).

***

Рада ЄС з закордонних справ очікує підписання і реалізації закону про внутрішніх переселенців в Україні. Про це йдеться у висновках Ради ЄС з закордонних справ за результатами засідання 17 листопада, передає УНН.

«Рада ЄС з великою тривогою стежить за гуманітарними наслідками конфлікту в східній частині України і зростанням числа постраждалих. ЄС закликає всі сторони конфлікту дотримуватися норм міжнародного гуманітарного права та принципів захисту цивільного населення та інфраструктури від бойових дій і полегшити роботу міжнародних гуманітарних організацій», – йдеться у документі.

Як зазначається у висновках, гуманітарні наслідки конфлікту для

цивільного населення не повинні бути використані для військових чи політичних цілей.

«Допомога повинна надаватися через відповідні канали за погодження з українською владою. Рада ЄС підкреслює необхідність продовжувати роботу з мобілізації допомоги ЄС та міжнародної допомоги, в тому числі на короткострокові гуманітарні потреби», – сказано у документі.

Рада ЄС також привітала роль Євроомісії та Європейської дипломатичної служби щодо полегшення і поліпшення координації допомоги ЄС.

«Рада ЄС вітає прийняття Верховною Радою закону про внутрішньо переміщених осіб і очікує, що закон буде підписаний та реалізований в першочерговому порядку. Рада ЄС закликає українську владу вжити рішучих заходів з адаптації правової та адміністративної системи з метою полегшення доставки міжнародної допомоги», – йдеться у висновках (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 17.11).

***

Україна все ще має повністю здійснити реформу енергетичного сектору, включаючи питання енергоефективності та інші заходи, покликані зменшити попит на енергію у короткостроковій перспективі. Про це йдеться у висновках Ради ЄС з закордонних справ за результатами засідання, яке відбулось 17 листопада, передає УНН.

«Підкреслюючи важливість безперешкодних комерційних енергопостачань з Росії до Європи, які ґрунтуються на контракті, Рада вітає угоду від 30 жовтня щодо зимового пакету з постачань газу з Росії до України до кінця березня 2015 року, яку було досягнуто після кількох місяців перемовин у тристоронньому форматі. Впровадження цієї угоди має зміцнити безпеку постачань газу для України і її громадян, а також гарантувати стабільний, належний та безперебійний транзит газу до Європи прийдешньої зими», – йдеться у висновках.

Крім того, у документі наголошується, що у цьому контексті об'єднані енергосистеми та реверсні потоки газу від країн-членів зробили значний внесок в енергетичну безпеку України.

«Україна все ще має повністю здійснити реформу енергетичного сектору, включаючи питання енергоефективності та інші заходи, покликані зменшити попит на енергію у короткостроковій перспективі. Рада також нагадує про своє заохочення уряду України щодо продовження роботи з реструктуризації сектору природного газу», – йдеться у повідомленні (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 17.11).

***

Європейська комісія очікує від України та Росії виконання зобов'язань щодо постачання газу цієї зими. Про це повідомив віце-президент Єврокомісії, єврокомісар з питань енергетики М. Шевчович, передає УНІАН.

Зокрема, на запитання, що він може сказати про останні газові домовленості з Росією, досягнуті в кінці жовтня, а також чи можна говорити

про те, що проблема поставок російського газу в країни ЄС через територію України перед початком зими була вирішена, єврокомісар пояснив, що досягнуті угоди повинні стати основою для вирішення питання поставок російського газу в Україну в зимовий період, що у підсумку також повинно допомогти безпечному постачанню газу в ЄС.

«Комісія продовжує спостерігати за ситуацією дуже уважно та очікує від обох сторін виконання своїх зобов'язань», – наголосив М. Шевчович (*Економічна правда (www.epravda.com.ua)*). – 2014. – 17.11).

***

Президент РФ В. Путін заявив, що Росія не пред'являтиме до України вимоги достроково погасити торішній кредит у 3 млрд дол., якщо її загальний борг перевищить 60 % ВВП. Про це він сказав в інтерв'ю німецькому телеканалу ARD, передає «Інтерфакс-Україна».

«Якщо ми це зробимо, вся фінансова система знову завалиться. Ми вже ухвалили рішення: ми цього не будемо робити. Ми не хочемо ускладнювати ситуацію. Ми хочемо, щоб Україна, нарешті, стала на ноги», – заявив В. Путін. Він пояснив, що мова йде про кредит, який було видано рівно рік тому, в 3 млрд доларів. «Є умова, що якщо загальний борг України перевищить 60 % ВВП, то ми, Мінфін Росії, маємо право пред'явити вимогу для дострокового погашення», – сказав В. Путін.

«Будь-які обмеження контрпродуктивні, і в кінцевому підсумку завдають збитків усім учасникам міжнародної економічної або фінансової діяльності», – заявив президент РФ (*Економічна правда (www.epravda.com.ua)*). – 2014. – 17.11).

***

Луганська область потребує 607 млн грн на фінансування захищених статей бюджету до кінця цього року, однак з цих коштів нічого не отримали. Про це в ефірі телеканалу «1+1» сказав голова Луганської обласної адміністрації Г. Москаль, передає УНН.

«Щоб нам закрити рік, нам потрібно 607 мільйонів гривень лише на захищені статті – тобто, на заробітну плату, харчування в лікарнях, школах, дитячих садочках. А ми не отримуємо жодної копійки», – сказав Г. Москаль.

Нагадаємо, 14 листопада Кабінет Міністрів України виділив Донецькій і Луганській ОДА 300 млн грн з резервного фонду державного бюджету для фінансування першочергових проектів та заходів з відновлення інфраструктури об'єктів на Сході України (*Українські Національні Новини (http://www.unn.com.ua)*). – 2014. – 17.11).

***

Російський Верховний суд признав організації „Правый сектор” и УНА-УНСО екстремистскими и запретил их деятельность в России, сообщает РИА Новости (http://korrespondent.net/world/russia/3444860-pravyi-sektor-y-una-unso-zapretyly-v-rossyy).

«Иск Генпрокуратуры РФ о признании «Украинской национальной ассамблеи – Украинской народной самообороны» (УНА-УНСО) и „Правого сектора” экстремистскими организациями и запрете их деятельности на территории РФ подлежит удовлетворению», – вынес решение судья.

Процесс проходил в закрытом режиме, так как материалы дела носят гриф «секретно». Оглашена только резолютивная часть решения (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 17.11).

ЕКОНОМІКА

Прямі інвестиції з України здійснено до 45 країн світу, переважна їхня частка спрямована до Кіпру (90,6 %). Про це йдеться в статистичних даних Держстату.

Як зазначається, інвестиції на Кіпр з початку року збільшилися на 2,4 % (станом на 1 січня – 88,2 %) до 5, 819 млрд дол.

Обсяг прямих інвестицій (акціонерного капіталу) з України в економіку країн світу на 1 жовтня 2014 р. становив 6,426 млрд дол., у т.ч. у країни ЄС – 6,045 млрд дол. (94,1 % загального обсягу), в інші країни світу – 380,6 млн дол. (5,9 %).

Вимоги українських прямих інвесторів за борговими інструментами до підприємств прямого інвестування за кордоном на 1 жовтня 2014 р. становили 193,3 млн дол.

Загальний обсяг прямих інвестицій (акціонерного капіталу та боргових інструментів) в економіку країн світу становив 6,619 млрд дол. (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2014. – 17.11).

***

Национальная акционерная компания «Нафтогаз Украины» планирует купить у российского газового монополиста компании «Газпром» до конца 2014 г. до 1,5 млрд куб. м газа. Об этом сообщил министр энергетики и угольной промышленности Ю. Продан.

Кроме того, по словам министра, в первом квартале 2015 г. Украина планирует купить у России до 1 млрд куб. м газа.

«Наши планы предварительные – до конца года купить до 1,5 млрд куб. м газа. И, в зависимости от погоды, – до 1 млрд куб. м в следующем», – отметил министр.

Ранее «Минфин» сообщал, что намерен «Нафтогаз» вернуть «Газпрому» переплату за транзит газа (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 14.11).

***

Государственная энергогенерирующая компания «Центрэнерго» закупит до конца 2014 г. 509 тыс. тонн российского угля по 80 долл. за

тонну для нужд трех своих теплоэлектростанций. Об этом говорится в сообщении компании.

Как отмечают в «Центрэнерго», выполняя распоряжение правительства по диверсификации источников поставок энергетического угля, компанией были заключены договоры до конца 2014 г. на поставку энергетического угля марки «А» и «П» в объеме 1,079 млн тонн, из которых 509 тыс. тонн – это уголь российского происхождения, 250 тыс. тонн из Южно-Африканской Республики и 320 тыс. тонн – украинского происхождения.

Стоимость украинского угля, согласно действующим договорам, составляет 850 грн за тонну без НДС и затрат на транспортировку, российский уголь стоит 80 долл. за тонну, цена южно-африканского угля составляет 86 долл.

«При этом указывается, что с учетом расходов на погрузку-разгрузку судна, транспортировку и другие расходы стоимость угля из ЮАР составляет 110-112 долларов», – говорится в сообщении госкомпании.

Также в «Центрэнерго» сообщили, что работа по поиску надежных поставщиков и заключению соответствующих контрактов продолжается с учетом минимизации рисков, связанных с нестабильными поставками угля (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 15.11).

***

Медицинское финансирование по программам, расходы на которые осуществляются из государственного бюджета в бюджет г. Киев, выполнено в полном объеме. Об этом заявил первый заместитель министра финансов Украины И. Уманский.

«По всем программам, которые финансируются из госбюджета в бюджет города Киев, у нас сегодня нет задолженности и нет недофинансирования», – заявил И. Уманский.

Об этом он сообщил, комментируя громкое заявление Киевского городского головы В. Кличко 17 ноября.

«Формат отношений мэра, администрации Киева с правительством и Минфином, через прессу – это какая-то новая практика в украинском правительстве и в целом в исполнительной власти», – сказал И. Уманский, добавив, что логично было бы решать все проблемы в рабочем порядке и не накапливать их.

При этом И. Уманский заверил, что те вопросы, с которыми обращались столичные власти, были решены. Так, было обращение Киева в конце прошлого месяца относительно предоставления финансирования по функциям столицы.

«Мы эту просьбу выполнили и в полном объеме профинансировали, – заверил И. Уманский. – Также город обращался с просьбой продлить краткосрочную ссуду на сумму около 800 миллионов гривен, также этот вопрос в течение двух дней был решен».

Сейчас решается вопрос финансирования на заработные платы в декабре, который является общим практически для всех регионов Украины.

И. Уманский выразил надежду, что уже через неделю «вопрос обеспечения финансирования заработных плат до конца года в целом будет решен как по городу Киеву, так и по всем местным бюджетам (*Електронні Вісті* (<http://elvisti.com>)). – 2014. – 17.11).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ

СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Национальный банк Украины рекомендует Министерству финансов закрепить в бюджете на следующей год курс доллара на уровне 12,9-13 грн. Об этом сообщила глава Нацбанка В. Гонтарева.

Так, В. Гонтарева сообщила, что нынешний курс гривны к доллару зависит от спроса и предложения на рынке.

«Поэтому фундаментальное значение курса, который мы сегодня рассматриваем на основании нашего платежного баланса и то, что рекомендуем министерству финансов на следующий год в бюджет, до сих пор остается на уровне 12,9-13 грн», – сказала она.

Она рассказала, что с начала этого года банковская система потеряла 116 млрд грн депозитных денег.

«Эта тенденция по валютным депозитам сохраняется. По гривне мы наблюдали даже приток депозитов. Я думаю, что как только мы снимем ограничения по валютным депозитам, то мы увидим приток и долларовых депозитов», – считает В. Гонтарева.

Напомним, в пятницу НБУ снова поменял технологию проведения валютных аукционов и снизил курс доллара (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>)). – 2014. – 17.11).

***

НБУ опровергает наличие «черного списка» банков для ликвидации. Регулятора вынудили реагировать на «утки» в СМИ.

У Национального банка не существует «черных списков» финансовых учреждений, которые могут быть ликвидированы или иным способом выведены с рынка.

Такое заявление 17 ноября распространила пресс-служба НБУ после появления в СМИ перечня около десятка банков, которые могут быть ликвидированы до конца года.

«Официально заявляем, что сегодня нет никакого так называемого списка с банками, которые до конца этого года могут быть выведены с рынка. Появление заявлений и непроверенной информации о существовании вымышленных списков с теми или иными «проблемными» банками подрывает доверие граждан к банковским учреждениям», – сказано в сообщении НБУ.

Как ранее сообщал портал «Минфин», глава НБУ В. Гонтарева заявила, что регулятор начал реализацию программы по докапитализации банков. В то же время она заверила, что НБУ готов к национализации системно значимых банков, если их акционеры не смогут найти деньги на пополнение капитала (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 17.11).

***

Металлургическая отрасль Украины по итогам января-сентября нарастила убытки (отрицательный финансовый результат до налогообложения) по сравнению с январем-сентябрем 2013 года на 62,5 %, или на 5,5 млрд грн – до 14,3 млрд грн. Об этом сообщили в объединении металлургических предприятий «Металлургпром».

«Объем реализации продукции в натуральном выражении за указанный период снизился на 14 %, а цены на прокат черных металлов в среднем выросли на 28,8 % (в гривневом эквиваленте), что позволило получить прибыль от операционной деятельности в сумме 6,6 млрд грн. Вместе с тем, из-за потерь от курсовой разницы при переоценке валютных заемных средств и процентов по ним получен отрицательный финансовый результат», – говорится в сообщении «Металлургпрома».

По данным «Металлургпрома», чистый доход (выручка) метпредприятий от реализации продукции за 9 месяцев вырос на 16,4 % и составил 126,8 млрд грн.

Значительно возросли кредиторская и дебиторская задолженности метпредприятий, которые по состоянию на 1 октября составили соответственно 133 млрд грн (+27,1 млрд грн к аналогичному периоду 2013 г.) и 65,1 млрд грн (+10,9 млрд грн).

С учетом заемных средств собственные оборотные средства метпредприятий имеют отрицательное значение (-)10,5 млрд грн против (+) 0,8 млрд грн за 9 месяцев 2013 г.

За 9 месяцев метпредприятия уплатили 5,6 млрд грн налогов и сборов против 5,4 млрд грн за 9 месяцев 2013 г., из них налог на прибыль составил 448,6 млн грн против 186,8 млн грн за 9 месяцев 2013 г.

По информации «Металлургпрома», по сравнению с аналогичным периодом 2013 г. за январь-сентябрь произошел значительный рост цен (в гривневом эквиваленте) на основные сырьевые ресурсы. Железорудное сырье подорожало на 19-30 % по различным позициям, огнеупоры – на 17-24 %, ферросплавы – на 21-40 %, кокс – на 25 %, металлолом – на 19 %, природный газ – на 18 %, электроэнергия – на 10 % (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 17.11).

***

Держборг України становить 233 млрд грн.

Станом на 17 листопада 2014 р. державні запозичення України становлять 233,327 млрд грн. Про це йдеться у повідомленні Держказначейства.

Згідно із повідомленням, на видатки з обслуговування держборгу помісячним розписом асигнувань загального фонду Держбюджету на січень-листопад 2014 р. передбачено 41,779 млрд грн.

Як зазначає служба, станом на 17 листопада видатки з обслуговування держборгу становлять 38,586 млрд грн (по внутрішньому держборгу – 26,575 млрд грн, по зовнішньому держборгу -12,011 млрд грн).

На погашення держборгу помісячним розписом фінансування загального фонду Держбюджету на січень-листопад 2014 р. передбачено 103,216 млрд грн.

Станом на 17 листопада витрати з погашення держборгу становлять 83,399 млрд грн (у т.ч. по внутрішньому держборгу – 53,539 млрд грн, по зовнішньому держборгу – 29,860 млрд грн), повідомляє казначейство.

Згідно із повідомленням, надходження від держзапозичень розписом фінансування загального фонду Держбюджету на 2014 р. передбачено у сумі 256,517 млрд грн.

«Помісячним розписом фінансування загального фонду Держбюджету на січень-листопад 2014 року передбачено у сумі 254,163 млрд гривень», – йдеться у повідомленні.

Станом на 17 листопада держзапозичення становлять 233,327 млрд грн (у т.ч. внутрішні держзапозичення – 152,441 млрд грн, зовнішні держзапозичення – 80,885 млрд грн), що на 20,835 млрд грн менше планового показника.

Як повідомлялося, станом на 1 листопада витрати з погашення держборгу становлять 77,769 млрд грн (у т.ч. по внутрішньому держборгу – 50,005 млрд грн, по зовнішньому держборгу – 27,763 млрд грн) (*Економічна правда (www.epravda.com.ua). – 2014. – 17.11*).

***

НАК «Нафтогаз України» вимагає у судах від чотирьох енергогенеруючих та теплопостачальних підприємств повернення 812,7 млн грн. Про це йдеться у постановках судів, які має у своєму розпорядженні «УНІАН».

Згідно з документами, «Нафтогаз» 12 листопада 2014 р. подав шість позовів у господарські суди Дніпропетровської, Харківської, Вінницької та Одеської областей до держпідприємств «Криворізька теплоцентраль», «Харківська ТЕЦ-5», «Вінницяміськтеплоенерго» та Одеська ТЕЦ.

Згідно з постановами госпсуду Дніпропетровської області, «Нафтогаз» вимагає від «Криворізької теплоцентралі» повернення 322 млн грн.

Як сказано в постанові господарського суду Харківської області, «Нафтогаз» вимагає від однієї із найбільших в Україні теплоелектроцентралей – Харківської ТЕЦ-5 -повернення 295,7 млн грн.

Від «Вінницяміськтеплоенерго», згідно з постановою суду Вінницької області, «Нафтогаз» вимагає повернення 61,9 млн грн, а від Одеської ТЕЦ, як зазначено в матеріалах госпсуду Одеської області, – 133,1 млн грн.

За даними НАК «Нафтогаз України», станом на 12 листопада 2014 р.

заборгованість підприємств ТКЕ і ТЕЦ становила 12,5 млрд грн (*Економічна правда (www.epravda.com.ua). – 2014. – 17.11*).

***

Киевское метро прогнозирует повышение стоимости проезда в 2015 г. С 2008 г. тариф на електроенергію вырос на 72 %, а индекс інфляції составил примерно 190 %.

Вопрос повышения тарифов на проезд в метро крайне актуален, считает заместитель начальника КП «Киевский метрополитен» В. Гавриленко.

Это связано с тем, что себестоимость проезда одного пассажира в следующем году может вырасти. «Себестоимость перевозки одного пассажира в 2014 году на уровне 3,11 гривен. На следующий год мы ожидаем себестоимость на уровне 3,16 гривен», – заявил В. Гавриленко в ходе пресс-конференции.

По его словам, с прошлого повышения тарифа на проезд в 2008 г. тариф на електроенергію вырос на 72 %, а индекс інфляції составил примерно 190 %.

Ранее о вероятном повышении цены на проезд в метро в начале 2015 г. заявлял киевский городской голова В. Кличко (*Минфин.com.ua (http://minfin.com.ua). – 2014. – 17.11*).

***

Лідери країн G20 погодили план по розширенню глобального ВВП більш ніж на 2 трлн дол. протягом п'яти років. Про це йдеться в комюніке лідерів «Великої двадцятки» за підсумками саміту в австралійському Брісбені, передає УНН.

«Цього року ми поставили перед собою амбітну мету, щоб підняти ВВП країн G20 не менше, ніж на два додаткових відсотки до 2018 року. Аналіз МВФ і ОЕСР демонструє, що наші зобов'язання за умови їх повного виконання забезпечать 2,1 %. Це додасть більш ніж 2 трильйони доларів у світову економіку і створить мільйони робочих місць», – йдеться у документі.

Також у комюніке зазначається, що заходи «Великої двадцятки» спрямовані на підняття інвестицій, збільшення товарообігу і конкуренції та підвищення зайнятості, що, поряд із здійснюваною макроекономічною політикою, сприятиме розвитку і всебічному зростанню і допоможе зменшити нерівність і бідність.

Нагадаємо, директор-розпорядник Міжнародного валютного фонду К. Лагард заявила, що рішення країн G20 реалізувати стратегії економічного зростання дозволить збільшити їх загальний ВВП щонайменше на 2,1 % до 2018 р. (*Українські Національні Новини (http://www.unn.com.ua). – 2014. – 16.11*).

***

Світовій економіці загрожує нова глобальна фінансова криза. Про це у

статті у The Guardian за підсумками саміту G20 у Брісбені написав Прем'єр-міністр Великобританії Д. Кемерон, передає УНН.

«На пульті світової економіки знову блимають червоні вогні», – написав британський Прем'єр.

«Єврозона перебуває на межі третього рецесії, з високим рівнем безробіття, падінням економічного зростання, а також реальним ризиком падіння цін», – наголосив Д. Кемерон.

«Країни з ринковою економікою, що розвиваються, які були двигуном світового зростання в ранніх стадіях виходу з кризи, тепер сповільнюються. Незважаючи на прогрес в Балі (торгові переговори в 2013 р.), глобальні торговельні переговори призупинилися на фоні епідемії лихоманки Ебола, конфлікту на Близькому Сході та незаконних дій Росії в Україні ...», – додав він.

Дослідження Європейського центрального банку (ЄЦБ) показало, що інфляція буде залишатися на критичному рівні і тільки наступного року почнеться поступове відновлення. Річний рівень інфляції в єврозоні становив майже п'ятирічний мінімум у 0,4 % у жовтні і ЄЦБ очікує рівня 0,5 % за 2014 р. – значно нижче цільового показника у близько 2 % (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 17.11).

***

Прибуток російських банків впав на 11 %.

Російські банки в січні-жовтні 2014 р. знизили прибуток на 10,7 % в річному вираженні – до 732 млрд руб. Про це йдеться в матеріалах Банку Росії, передає «Прайм».

В ЦБ відзначають, що основним фактором скорочення прибутку стали створені кредитними організаціями резерви на можливі втрати, які збільшилися з початку року на 28,2 %. Активи банківського сектора збільшилися в жовтні на 4,5 %. Кредити нефінансовим організаціям зросли на 3,8 %, кредити фізичним особам – на 1 %. Сукупний обсяг кредитів нефінансовим організаціям і роздрібних кредитів за місяць зріс на 3 %. За 10 місяців поточного року активи російських банків зросли на 16,6 %, кредити нефінансовим організаціям – на 19,1 %, кредити фізичним особам – на 12,6 %.

В результаті, відзначає ЦБ, питома вага простроченої заборгованості по кредитах нефінансовим організаціям дещо знизилася – на 0,1 процентного пункту – до 4,2 %, а по роздрібних кредитах – збільшилася на 0,1 п.п. – до 5,8 %. Кошти клієнтів на рахунках російських банків збільшилися за місяць на 4 %. ЦБ РФ відзначає приріст депозитів юридичних осіб на 9,8 % і вкладів населення – на 2,2 % (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2014. – 17.11).

***

Економіка Японії несподівано скатилась в рецесію в третьому

квартале, что добавляет поводов Премьер-министру С. Абэ отложить повышение налога с продаж и провести досрочные выборы, передает Reuters.

Японский ВВП сократился на 1,6 % в годовом исчислении в июле-сентябре после того, как рухнул на 7,3 % во втором квартале в результате первого повышения налога с продаж, подкосившего потребительские расходы. Ожидалось, что третья мировая экономика вырастет на 2,1 % в третьем квартале, но потребление и экспорт были по-прежнему слабыми, в результате чего компании остались с огромными неизрасходованными запасами. В квартальном исчислении экономика сократилась на 0,4 % в третьем квартале после снижения на 1,8 % в предыдущие три месяца.

Частное потребление, на которое приходится около 60 % экономики Японии, выросло на 0,4 % по сравнению со вторым кварталом, в половину меньше, чем ожидалось. Экономический советник С. Абэ назвал экономический спад «шокирующим» и призвал правительство подумать о мерах поддержки экономики. «Это абсолютно не та ситуация, в которой мы должны обсуждать повышение налога с продаж», – сказал Э. Хонда, профессор Университета Сидзуоки и автор политики борьбы с дефляцией, которую продвигает С. Абэ. Однако некоторые экономисты говорят, что ситуация может улучшиться в октябре-декабре (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 17.11).